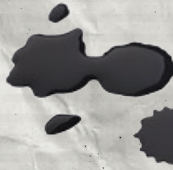

ŞEHİD ŞEYH HÂRİS BİN ĞÂZİ EN-NAZZÂRİ

(rahimehullah)

Faydalı Hatırlatmalar Silsilesi

İLİM VE CİHAD

İLİM VE CİHAD

FAYDALI
HATIRLATMALAR
SİLSİLESİ

Tercüme: İLİMVECİHAD

ŞEHİD ŞEYH HÂRİS BİN ĞÂZİ EN-NAZZÂRİ
(rahimehullah)

İLİM VE CİHAD

Elinizdeki Eser;
Şehid Şeyh Hâris bin Ğâzi en-Nazzâri (rahimehullah)'ın yaptığı
“Faydalı Hatırlatmalar Serisi”nden Türkçe’ye tercüme
ettirilerek www.ilimvecihad.net sitesinin
İktibas “Faydalı Hatırlatmalar Serisi”nden
alınarak hazırlanılmıştır.

İÇİNDEKİLER

Giriş	7
01. <i>HATIRLATMA</i> : İhlas ve Nebi'nin Yoluna Tabi Olmak	11
02. <i>HATIRLATMA</i> : İlimli Olmak, Kanlar ve Hükümler Konusunda Sakınmak!	17
03. <i>HATIRLATMA</i> : Allah'ın İpine Sarılmak	23
04. <i>HATIRLATMA</i> : İşitmek ve İtaat Etmek	27
05. <i>HATIRLATMA</i> : Ribat'ın (Nöbet) Faziletleri	33
06. <i>HATIRLATMA</i> : Hazırlayın!	39
07. <i>HATIRLATMA</i> : Mü'min'lere Karşı Şefkatli ve Kâfirlere Karşı İzzetli	45
08. <i>HATIRLATMA</i> : Cihad ve Hicrette Öncü Olanların Fazileti	51
09. <i>HATIRLATMA</i> : Ensar'ın Fazileti	57
10. <i>HATIRLATMA</i> : İyiliği Emretmek ve Kötülükten Alıkoymak	61
11. <i>HATIRLATMA</i> : Kulun Rabbine Yardımı	67
12. <i>HATIRLATMA</i> : Şura!	73
13. <i>HATIRLATMA</i> : Allah ve Rasûlüne Döndürmek	77
14. <i>HATIRLATMA</i> : Hicrette Ölmenin Fazileti	83
15. <i>HATIRLATMA</i> : Garipler	87
16. <i>HATIRLATMA</i> : İnsanlar İle İyi Geçinmek	91
17. <i>HATIRLATMA</i> : Mücahidler Arasında İhtilaf Âdabı	95
18. <i>HATIRLATMA</i> : Cihaddan Alıkoyanlar	99
19. <i>HATIRLATMA</i> : Şayiaları Araştırmak ve Kesinleştirmek	103
20. <i>HATIRLATMA</i> : Hak Ehlinin İmtihan Edilmesinin Zorunluğu	107
21. <i>HATIRLATMA</i> : İnsanlara Anlayacağı Kadarıyla Konuşun	111
22. <i>HATIRLATMA</i> : Din Nasihattir!	115

Hamd, Alemlerin Rabbi olan Allah'a olsun.

Allahım! İbrahim (*aleyhisselam*)'a ve onun ailesine salat(rahmet) ettiğin gibi Muhammed (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'e ve onun ailesine de salat et. İbrahim (*aleyhisselam*)'ı ve ailesini bereketli kıldığın gibi Muhammed (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'i ve onun ailesini de bereketli kıl. Muhakkak ki yüce olan ve övülmeye layık olan sensin.

Bundan sonra;

GİRİŞ

Mü'min kişi sürekli hatırlatmaya ve öğüte ihtiyaç duyar. Allah (*subhanehu ve teâlâ*) Yüce kitabını “Öğüt” olarak nitelendirmiştir. Kendisi ile kullarına vacip kıldığı şeyleri hatırlatan bir öğüttür. Ve yüce kitabında Allah (*subhanehu ve teâlâ*) kullarına öğüt vermiştir.

En büyük öğüt ve en büyük vaaz, Allah'ın kelâmı ve kitabı olan Kurânı Kerimdir. Allah'ın sözlerinden faydalanmayan kimseye hangi öğüt fayda verebilir ki? Allah'ın kelâmı, Alemlerin Rabbinin kelâmı olmasına rağmen kalpte etki bırakmıyor ise o kul ne ile öğüt alacaktır ki? Allah'tan afiyet diliyoruz.

Bundan dolayı herkim kendisine bir öğüt ve vaaz istiyor, kalbinde bir katılık hissediyor veya imanını yenilemek istiyorsa, o kişinin kalbine imanı dönderen, onu fazlaştıran ve yenileyen, insanın temizliği ve geliştiğini farkettilen en güzel şey Allah'ın kitabında vardır. Nitekim bazen insanın başından kabinin katılığını hissettiği tevbeyle ve geri dönmeye ihtiyaç duyduğu zamanlar geçebilir.

Herhangi bir insan kalbi, hayatı, aklı ve tutumları için öğüt istiyorsa bu Kur'anı Kerimdedir. Bu Allah'ın kitabı ve Nebi'nin sünnetinde mevcuttur. Nebi'nin görevi, Allah'ın da haber verdiği gibi “Onları arıtan”¹ olmasıdır. Nebi'nin görevi arındırmak ve öğretmektir. “Onları arıtan, onlara kitabı ve hikmeti öğreten”²

Nebi'nin sözlerinde de belağatlı vaazlar vardır. Hadis kitaplarından edep, ahlak, tutum ve kalp amellerini toplayan en önemli kitap-

1. Cuma, 2

2. Cuma, 2

lardan biri İmam Nevevi (*rahimehullah*)'ın “Riyâd-us Sâlhin” kitabıdır. Birçok adap, ahlak ve faziletleri kendi içinde toplamıştır. Kim arınmak istiyorsa Allah'ın kitabını ve Nebi'nin sünnetini okusun. Hadisler konusunda kısa kitaplardan biri de söylediğim gibi “Riyâd-us Sâlhin” kitabıdır.

“Âlimler Nebilerin mirasçıları olduklarından dolayı; Nebilerden Öğretmek, arındırmak ve hatırlatmak görevini de miras olarak almışlardır. Bu âlimler ve davetçilerin görevlerindedir. Çünkü onlar dini taşıma, açıklama, onu koruma ve kendi nefisleri ile insanların nefislerini arındırma görevinde Nebiler makamındadırlar.

Arınma ve ahlak konusunda yazılmış kitaplar çoktur. Bunlardan bazıları kalp amelleri ile alakalıdır. Mesela İmam İbnu'l Kayyim'in “Medâricu-s Sâlikin” kitabı kalp amellerine has bir kitaptır. Bunun dışında ahlak hakkında daha birçok kitap vardır. Yine onlardan biri “İhya-u Ulumid Din” ve onun özeti olan “Muhtasarı Minhâcu-l Kâsidin” ismi ile bilinen kitaptır. Ve yine “İhya-u Ulumid Din” kitabının özeti hakkında çok güzel harika bir kitap daha vardır. O'da Şeyh Seyyid Havva'nın “El Mustahlas fi Tezkiyet-il Enfus” adlı kitabıdır.

Tabi bütün kitapların ayıpları vardır. Kendisinde aybın bulunmadığı kitap Allah (*subhanehu ve teâlâ*)'nın kitabıdır. Çünkü bütün kitaplar faydadan ve ayıptan yoksun değildir. “İhya-u Ulumid Din” kitabı onun özetleri ve arındırılmış haldeki kitapları Ahlak ve kişinin tutumu hakkında faydalı ve güzel kitaplardır. Bu konuda daha birçok faydalı kitap vardır.

Ancak çok faydalı muasır ve güzel kitaplardan biri de Abdullah bin Halid el-Adem Hoca'nın “Et-Tezekir-ul Ciyad Li Ehli-l Cihad (Cihad Ehline Faydalı Hatırlatmalar)” kitabıdır. Bu çok harika bir kitaptır. İçinde farklı meselelerden kırk üç tane hatırlatma toplamıştır. Sadece kişinin tutumu ile alakalı değil bilakis islami değerleri, asıl ilkeleri, fikir düzeltmeleri, güzel tutumları geliştirme ve hatırlatmaları da içinde toplamıştır.

Ayrıca bu kitap güncel olaylarla uyumlu olması, mevcut olan bazı hatalara vurgu yapması ve övülmüş özellikleri yüceltmesi ile

de diğer kitaplardan üstündür. Bu kitap sadece (ortada bulunan) olumsuzluklara vurgu yapmamış. Bilakis bu vurgu ile beraber onları düzeltmeye çalışmış. (Allah onun hayırlı karşılığını versin) Yollarda ve tutumlarda bulunan bazı sıkıntılara da vurgu yapıp bunları düzeltmiş.

Bu “Et-Tezekir-ul Ciyad Li Ehli-l Cihad” adlı kitap gerçekten çok harika bir kitaptır. Bende bu kitabı biraz özetleyip arındırdım. Geçen merhalelerde ‘Tezkiye ve Öğretme’ kolunda olan kardeşlere “Et-Tezekir-ul Ciyad” kitabını ve onun özetini (kullanmalarını) belirledik. Hatta bu kitap kardeşlerin makarlarında, sığınaklarında ve yanlarında bulunuyordu. Bunu okuyup ondan faydalanıyordlardı.

İnşêallah bu oturumlarımızda hergün bir hatırlatma yapacağız. Sadece o hatırlatma kitabında kalanlara bağlı kalmayacağız. Bilakis onun özeti arındırılmış hali ve biraz eklentileri ile okuyacağız. Bazı hadisler ekleyip kitaptaki bazı yerleri açıklayacağız. Eklediğimiz bazı şeyleri de açıklayacağız.

Kitap özet olduğundan dolayı, kitaptan bazı bölümlerde okuyacağız. Ancak genel olarak konumuz o hatırlatma üzerinde olacaktır. Hatırlatmalar gerçekten çok değerli öğütlerdir. Bu öğütler hakkında konuşacağız. Ve şeyh Abdullah el-Adem’in sözlerinden de faydalanacağız. Aynı zamanda şeyh Abdullah Azzam’dan nakkiler ve şeyh Atiyyetullah’dan da bazı notlar (derslerimizde) bulunacak. Gerçekten bu çok değerli bir kitaptır.

İnşêallah hergün bir hatırlatmayı ele alacağız. Onun hakkında konuşacağız. Ve şeyh el-Adem’in bazı sözlerini de okuyacağız. Bu dersi bir giriş olarak itibar ediyorum. Ve bu derste kitap hakkında bazı faydalarda gerçekleşmiştir İnşêallah. Ben herkese bu kitabı okumalarını tavsiye ediyorum. Ben gerçekten bu kitaptan çok istifade ettim. Ve herkese bu kitabı okumalarını ve faydalanmalarını tavsiye ediyorum.

Rabbimizden bizi itaatlere yönlendirip masiyetlerden uzak tutmasını niyaz ediyorum. Âmin.

Hamd alemlerin Rabbine olsun.

İHLAS VE NEBİ'NİN YOLUNA
TABİ OLMAK

Amel eden kişi Şu iki Şartı yerine getirmediği müddetçe ameli kabul edilmez. İhlas; Amellerin hepsini sadece Allah için yapmak. İKincisi de Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'e tabi olmaktır.

İhlas'ın tarifi hakkında selefimizin (*Allah onlardan razı olsun*) yorumları çeşitli olarak gelmiştir. Bu konuda âlimlerin tarifleri çođalmıŐtır. İhlas'ı tarif etmek isteyen herkes genel bir tarif yapmaya çalıŐmıŐlardır. Burada Abdullah el-Adem hoca ihlasın tarifi hakkında Şöyle demiştir;

“limlerin “İhlas” tarifi hakkında zikrettiği Şeylerin zeti itaatinde Allah'a ynelmen ve bu konuda onu birlemendir. Yaptığın Şeylerde Ondan baŐkasının hiçbir payı olmamalıdır. Bu amellerde ne yakınladıtırılmıŐ bir melek ne gönderilmiŐ bir Rasûl ne baŐarılı bir veli ne yüceltilmiŐ bir emir ve ne de sayđın bir sorumlunun payı olmamalıdır. Bu amelde hediyeye karşı bir arzunun veya bir Şeylerin engellenmesine karşı korkunun hiçbir payı olmamalıdır. Aynı zamanda bu amelde bir gurubun yüzünü temize çıkarmak veya bir cemaatin sayısını çoğaltmak veya buna benzer arzular olmamalıdır. Bunlara dikkat et. Allah sana Rahmet etsin.”

Çünkü bazen insan bir amelin sadece Allah için yapıldığını zanneder. Ancak bununla beraber amelinde birçok gizli iyzler ve kusurlar olabilir. Kişi kalbini ve ihlasını kontrol etmemiş olabilir. Der ki; Allah'a hamdolsun. Biz ihlas sahibi insanlarız. İŞte bu nefsi temize çıkarmanın en tehlikeli yoludur. Kişinin bu ihlas mertebesini baŐarı ile geçtiğini zannetmesidir. Allah'a hamdolsun. Biz muhlis insanlarız demeleridir. Hayır! Bilakis ameller sürekli olarak bir gözleme ve devamlılığa ihtiyaç duyarlar.

Allah'ın kendisinde İhlası emrettiği ayetler çoktur. Onlardan biri Allah'ın şu sözüdür: *“Oysaki onlar dini yalnız Allah'a has kılarak O'na kulluk etmek ile emrolunmuşlardı.”* Yani ibadeti İhlas ile birlikte yapmak üzere emrolunmuşlardı. *“Oysaki onlar dini yalnız Allah'a has kılarak O'na kulluk etmek ile emrolunmuşlardı.”*¹

Allah (azze ve celle) şöyle buyurmaktadır: *“De ki: Namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. O'nun ortağı yoktur. Böyle emrolundum.”* Ne ile emrolunduk? Ortağı olmayan Allah (azze ve celle)'ye ibadet etmek ile emrolunduk. İhlas ile beraber ibadet. *“Böyle emrolundum ve ben Müslümanların ilkiyim.”*²

Yine Allah (azze ve celle) şöyle buyurmaktadır: *“Şüphesiz ki Kitab'ı sana hak olarak indirdik. Öyle ise dini Allah için halis kılarak kulluk et.”*³ Burada emir vardır. *“Öyle ise dini Allah için halis kılarak kulluk et.”* İbadet talep edilmiştir. Aynı zamanda ibadette İhlas da talep edilmiştir. Bu Kur'an'da gelen açık ayetlerdi. Bunun dışında Kur'an'da amel ederken güzel bir şekilde Allah'a yönelmek ve kişinin amel işlerken Allah dışında başka şeyleri, dünyayı istemesinden sakındıran birçok ayet vardır.

Bu konuda Sünnette meşhur olan birçok hadis vardır. Bunlardan en meşhuru Buhari ve Müslim'in tahrîç ettiği Ömer bin Hattab hadisidir. Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle demiştir: *“Ameller niyetlere göredir. Herkese niyet ettiği şey vardır. Kimin hicreti, Allah'a ve Rasûlüne ise onun hicreti Allah'a ve Rasûlünedir. Kimin de hicreti evlenmek istediği bir kadın veya elde etmek istediği bir mal içinse onun hicreti de onun içindir.”*

Yine diğer meşhur Hadis Müslim'de Ebu Hureyre'nin rivayet ettiği hadistir. (Nebi) Der ki: *“Allah-u Teâlâ buyurdu ki: “Ben şirke girip ortak koşanlardan (bütün bu şirk ve müşriklerden) uzağım. Her kim bir amel işleyip, bana herhangi birini ortak koşacak olursa, onu da şirkini de (yüz üstü) bırakırım.”* Allah ortak edinilmeyi kabul etmez. Ortak koşulan ameli de kendisi için ortak koşulduğu kişiye bırakır.

1. Beyyine, 5

2. En'am, 162-163

3. Zümer, 2

Yani ihlasın fazileti ve amelde Allah dışındaki şeylerin umulması hakkında hadis ve ayetler çoktur. İnsanlar arasında ihlase en çok ihtiyaç duyan kimseler mücahidlerdir. Onlar ki sabah, akşam ruhlarını Rabblerine teslim etmek için canlarını elinde taşıyorlar. Allah'ın, bütün hayatlarını kendisi için kılmasını ve kabul etmesini arzuluyorlar.

Mücahidlerin sabah, akşam bütün amellerinde ihlası gözetlemesi gerekir. İhlas hakkında nefisini gözlemlemesi gerekir. Çünkü bu konuda tehdit şiddetlidir. Cehennemın kendisi ile ilk olarak tutuşturulduğu kişiler üç sınıftır. Rabbinden bize hidayet etmesini istiyorum.

Şeyh el-Adem şöyle der: “Cihad amelinin nefis arzularından soyutlanması gerekir. İnsanlar tarafından anılma sevgisinden uzak olması lazımdır. Bu amelin övülme, methedilme ve herhangi bir guruba veya cemaate yardım etme arzusu gibi kusurlardan uzak olması gerekir. Aynı zamanda yükseklik sevgisinden de uzak olması gerekir.” Çünkü biz Allah'ın sözü yüce olsun diye savaşıyoruz. Başka bir insan ise cemaati, gurubu veya kendisi yücelsin diye savaşıyor.

Allah (*azze ve celle*) şöyle buyurmaktadır: “*Bu ahiret yurdunu, yer-yüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu istemeyen kimselere veririz. Sonuç Allah'a karşı gelmekten sakınanlarındır.*”¹ Niyet hakkında hükümler çoktur. Allah dilerse ilerde savaş fihri bölümünde işleyeceğiz. Niyet hükümleri hakkında bir bölüm konuşacağız. Niyet hükümleri, sahih niyetler ve bozuk niyetler üzerinde duracağız. Bu niyeti sadece Allah'a has kılma konusunda gelecektir.

Nebi'nin yoluna tabi olmak. Bundan kastımız; Allah'ın elçisini örnek edinmek ve ona uymaktır. Bu “Muhammed Allah'ın elçisidir” şahadetinin gerektirdiği şeylerdendir. Bu şahadetin manası Muhammed'in getirdiği yol, izlenmesi gereken bir yoldur, demektir.

Allah'ı, Muhammed'in (*sallallahu aleyhi ve sellem*) getirdiği yol üzere birmek İbadet tevhidi ve tabi olma tevhidinin ta kendisidir.

1. Kasas, 83

Allah (azze ve celle) şöyle demiştir: “Peygamber size ne verirse onu alın, sizi neden engellerse ondan uzak durun.”¹ Ve yine şöyle buyurmaktadır: “Hayır; Rabbine and olsun ki, aralarında çekiştikleri şeylerde seni hakem tayin edip, sonra senin verdiğin hükmü içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan kabul etmedikçe iman etmiş olmazlar.”² Peygamber’e tabi olma konusunda İhlas ile birlikte tam bir teslimiyet ve boyun eğmek gerekmektedir.

Buhari ve Müslim’in rivayet ettiği Hadiste Peygamber’in şöyle dediği sabit olmuştur. “Kim bizim bu dinimizde ondan olmayan şeyler çıkarırsa bu reddedilmiştir.” Şeyh şöyle der: “Her mücahid dininde bilgi sahibi olması gerekir. –Bu sözlere dikkat et!- Selefın yoluna tabi olup ilmi asıl yerinden talep etmesi gerekir. Böylelikle kurtuluş yoluna erişmiş olur. Sapan kimselerin sapma sebebi ve kayan kimselerin kayma sebebi Muhammed’in yolundan uzaklaşmalarıdır. Bu, asıl yoldan sapan, sapıklık ve azgınlık yolunu tutan cemaat ve guruplar hali Nebinin yolundan ayrılmalarının kesin bir neticesidir.”

Sapıklığın nedeni; İhlas konusunda ve Tabi olma konusunda muhalefettir. Allah’tan bizi itaatine yönlendirmesini ve günahları bizden uzak tutmasını istiyoruz.

Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

1. Haşır, 7
2. Nisa, 65

İLİM VE CİHAD

**İLİMLİ OLMAK. KANLAR VE
HÜKÜMLER KONUSUNDA
SAKINMAK!**

Amel işlemeyen önce o konuda ilimli olmak hakkında icma vardır. İnsan herhangi bir iş yapmadan önce o konuda Allah'ın hükmünü araştırması, o konudaki hükmü bilmesi ve ondan sonra o işe girişmesi gerekir. Böylelikle bu girişimi basiret üzere olur. Karrâfi (*rahimehullah*) şöyle der: “İmam Ğazzâli “İhyâu Ulumid Din” ve “İmam Şâfiî Risâle” adlı kitabında bir mükellefin işe girişmeden önce o konuda Allah'ın hükmünü bilmesinin vacip olduğu hakkında icma nakletmişlerdir.”

Bir meselede Şer'i hükmü bilmek, araştırmak ve açığa çıkarmak Müslümanların üzerine vacipse mücahidler hakkında bu vucûbiyet daha vacip ve daha kuvvetlidir. Çünkü cihad kan akıtmak ve mallara el koymaktır. Mücahid, yerine getireceği şeyler konusunda şeri hükmü bilmesi gerekir. Cihad kendi başına özel bir ibadettir. Kendisine has hükümler, adaplar ve sünnetleri vardır.

Yine insanın işlememesi gereken haramlar da vardır. Allah'ın kitabında (emrettiği şeylerde) durması gerekir. Meseleleri araştırmak tahkik etmek ve ortaya çıkarmak gerekir. Cihad kanlar ve mallar ile muamelesi olan bir ameldir. Kanlarda ise asıl olan şeriatın izin verdikleri hariç haram olmasıdır. Şeriatın izin vermesi ile izin vardır.

Buhâri, İbnu Abbâs'ın şöyle dediğini tahric eder: “Bir adam küçük bir koyun sürüsünün yanındaydı. Müslümanlar onun yanına ulaştılar. (Adam) Dedi ki: Allah'ın selâmı üzerinize olsun. Müslümanlar onu öldürdü ve sürüsünü aldılar. Allah (*tebârake ve teâlâ*) bunun hakkında şu ayetini indirdi: *'Ey İman edenler! Allah yolunda savaşa çıktığınız zaman araştırın. Size selam verene, dünya hayatının geçi-*

ci menfaatine göz dikerek sen Mü'min değilsin demeyin. Çünkü Allah'ın nezdinde sayısız ganimetler vardır. Önceden sizde böyle iken Allah size lütfetti. O halde araştırın. Şüphesiz Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.”

Allah (*subhânehu ve teâlâ*) özellikle cihad hakkında araştırmayı, durumu ve hükmünü bilmeyi emretmiştir. İnsan cihad hakkında -özellikle de bir ameliye düzenlemek ve bir iş yapmak istiyorsa- hiçbir amele onu araştırmadan ve o konudaki Allah'ın hükmünü bilmeden atılmaması gerekir.

Bu iş tehlikeli olduğundan ve bu iş hakkında acele davranmak büyük bir mefsedet ve helak sebebi olduğundan dolayı Peygamber (*sallallahu aleyhi ve sellem*) Hâlid bin Velid'in yaptığı şeyden beraat etmiştir. Peygamber O'nu Cüzeyme oğullarını İslam'a davet etmesi için göndermişti. Onlar İslam'a girdik diyemediler. Bunun yerine “(Eski) Dinden çıktık.” dediler. Onları öldürdü ve onların mallarını (açık olmayan) bir şüphe ile aldı. Hâlid, Peygamber'in de isimlendirdiği gibi “Allah'ın kılıcı” olmasına rağmen Peygamber O'nun yaptığı şeyden beraat etti.

Hâfız İbnu Hacer Fethul Bâri kitabında bu hadise bir dipnot düşerek şöyle diyor: “Hattâbî şöyle der: ‘Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*), Onların “Dinden çıktık.” Sözüünün manasını bilmeden ve bunu açığa kavuşturmadan acele etmesinden dolayı Hâlid'in yaptığını inkâr etmiştir.” Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) Hâlid'in yaptığını, malları alma ve kanları akıtma konusunda araştırma yapmamasından ve bu konuda aceleci olmasından dolayı inkâr etmiştir.

Şeyh Abdullah el-Adem şöyle der: –bu sözler çok önemlidir.- “Şer'i konulara dalmak hakkında ehliyeti olmayan, bu konularda hiçbir araştırma yapmayan, meseleye iyice bakmayan, olayın bütün ayrıntılarını ve ilim ehlinin bu konudaki sözlerini bilmeyen kimsele- rin şeri hükümleri açıklama hususunda cüretkâr olmaları da zikrettiğimiz şeylere dahildir. Yine şeriat ilimlerini bilmeden bazı kişileri küfre, günaha, dalalete ve bidate nispet etmek de buna dâhildir.”

Yine şöyle der: “Bu meselelerin kapısını çalmak (girmek) ilim ehlinin uzmanların çalmaktan korktuğu meselelerdir. Bir iki kitap okuyan veya buradan bir söz, başka yerden birkaç söz duyan kimsele- rin durumu nasıl olur?” (Bu konulara nasıl girebilirler?)

Şeyh Süleyman bin Sehmân “Minhâcu Ehlil-Hak vel-İttibâ Fi Muhâlefeti Ehlil-Cehli vel-İbtidâ” adlı kitabında der ki: Şeyh Abdullah bin Abdurrahman Ebâ Butayn (*rahimehullah*) ilim ehlinin tekfir konusundaki tartışmaları ve çekişmelerini zikrettikten sonra kendisine tekfir hakkında sorulunca şöyle der: -Bu sözler çok güzel ve harikadır. İyi Bak!-

“Genel olarak kendi nefesine iyilik etmek isteyen kişi bu mesele hakkında sadece ilim ve delil ile konuşması gerekir. Kişi sadece kendi aklının hoş görmesine ve anlayışına göre bir adamı İslam’dan çıkarmaktan sakınsın! Nitekim bir kişiyi İslam’a girdirmek veya İslam’dan çıkarmak dinin en önemli meselelerindendir. Diğerleri gibi bu meseleyi de yeterince anlattık. Genel olarak bu meselenin hükmü diğer meselelerden daha da açıktır. Bize vacip olan tabii olmamız ve yeni çığır açmamamızdır. İbnu Mesud’un (*radiyallahu anhu*) dediği gibi: Tabii olun. Yeni çığır açmayın. Size (Allah ve Rasûlü) yeter.”

Yine şöyle der: “Âlimlerin küfür olmasında tartıştıkları meselelerde kişinin dini için en güzel olanı bu konuda tevakkuf etmesi ve meselede Mâsum’dan (Muhammed) açık bir nas gelinceye kadar bu meselelere girişmemesidir.” Gerçekten çok harika bir söz!

- Günümüzdeki vakıyı anlatıyor- diyor ki: “Şeytan bu mesele hakkında insanların birçoğunun ayağını kaydırmıştır. Bir gurubu gevşekliğe itmiştir. Bunlar Kitabın (Kur’an), Sünnet’in ve İcma’nın küfrüne hükmettiği kişilerin İslam’ına hükmetmişler. -Bu insanların Müslüman olduğuna hükmetmişler.- Kimilerini ise aşırılığa itmiştir. Bunlar da Kitap, Sünnet ve İcma’nın Müslüman olduğuna hükmettiği kişileri küfre nispet etmişlerdir.

-Bunlar da hataya düşmüş diğerleri de hataya düşmüştür.- Yine der ki: -Burada Şeyh Ebâ Butayn’ın (*rahimehullah*) bir açıklaması vardır.- “Şaşırılacak durum ise şudur; bu insanlara Taharet veya Alışveriş ve buna benzer meselelerde soru sorulsa aklının görüşü ve arzusuna

göre konuşmaz. Bilakis bu konu hakkında âlimlerin sözlerini araştırı ve onların dedikleri gibi fetva verir. Bu adam dinin en büyük meselesi ve tehlikesi en büyük olan bu meselede nasıl sadece kendi anlayışı ve hoşgörüsüne dayanabilir?

Bu iki gurup hakkında İslam'ın musibeti ne kadar da büyüktür!" Bu Ebâ Butayn'ın (*rahimehullah*) sözüdür. Gerçekten çok hoş ve güzel bir sözdür.

Allah'tan (*tebârake ve teâlâ*) bizi itaatine yönlendirmesini ve günahları bizden uzak tutmasını istiyoruz. Muhakkak ki O'nun gücü her şeye yeter. Âmin.

Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

İLİM VE CİHAD

ALLAH'IN İPİNE SARILMAK

Yüce Kurân'ın birçok yerinde Allah (*subhânehu ve teâlâ*), Muhammed (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'in tabiileri olan Müslümanlara, Müslüman cemaatine sarılmalarını emretmiş, din hususunda ayrılıktan nehyetmiş, İhtilâfı ve ayrılığı da yermiştir.

Allah (*subhânehu ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “**Toptan Allah'ın ipine sarılın, ayrılmayın.**”¹ Yine Allah (*teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “**Kendilerine açık deliller geldikten sonra ayrılığa düşen ve ihtilaf edenler gibi olmayın. İşte bunlar için büyük bir azap vardır.**”² Büyük azap kimler içindir? Bu azap kendilerine açık deliller geldikten sonra ayrılığa düşen ve ihtilaf edenler içindir. Bundan Allah'a sığınırım!

Allah (*subhânehu ve teâlâ*) yine şöyle buyurmaktadır: “**Allah'a ve Rasûlüne itaat edin, birbirinizle çekişmeyin; sonra korkuya kapılırsınız da kuvvetiniz gider. Bir de sabredin. Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir.**”³ Allah'a ve Rasûlüne itaat etmeyi emretti. Yine O (*subhânehu ve teâlâ*) bize çekişmememizi ve sabretmemizi emretti. Dedi ki: “Bir de sabredin.” Allah'a, Rasûlüne itaate ve çekişmemeye sabretmemizi emretti. Bu hem bazı şeyleri yapmaya hem de bazı şeyleri terk etmeye yönelik bir emirdir. Bazı şeyleri yapıp bazı şeyleri de terk edeceksin. “**Allah'a ve Rasûlüne itaat edin, birbirinizle çekişmeyin; sonra korkuya kapılırsınız da kuvvetiniz gider. Bir de sabredin. Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir.**”

1. Âli İmrân, 103

2. Âli İmrân, 105

3. Enfal, 46

İbnu Teymiyye (*rahimehullah*) şöyle der: “Bir kavim ne zaman ayrılığa düşerse fesada uğrar ve helak olur. Ne zaman da birleşirse düzelir ve yerlere sahip olurlar. Muhakkak ki cemaat rahmettir, ayrılığa düşmek de azaptır.” Müslümanların bir olmasının vucûbiyeti hakkında aynı zamanda önceki ümmetlerin ayrılığa düştüğü gibi ayrılığa ve ihtilafa düşmekten sakındırma hakkında birçok Nebevi hadis bize ulaşmıştır. Bunun hakkında birçok ayet ve hadis vardır. Bunlar hakkında “Beş Vasiyet” (adlı ders silsilesinde) ve cemaat olma hakkında da “Kur’an ile Beraber” (adlı ders silsilesinde) konuşmuştuk.

O hadislerden biri Ebu Hureyre (*radiyallahu anhu*)’nun Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’den rivayet ettiği şu hadistir: “Muhakkak ki Allah sizin için üç şeyi sever ve üç şeye kızar. Sizin O’na ibadet edip hiçbir şeyi O’na ortak koşmamanızı, topluca Allah’ın ipine sarılıp ayrılmamanızı ve Allah’ın sizin üzerinize veli kıldığı kimselerle nasihatleşmenizi sever. Sizin dedikodu yapmanıza, çok soru sormanıza ve malı zayi etmenize de kızar.” Allah (*subhânehu ve teâlâ*)’ı sevindiren ve O’nu bizden razı kılmaya iten üç şeyden biri de Allah (*subhânehu ve teâlâ*)’nın ipine sarılmak ve ayrılığa düşmemektir.

Ayrılığa düşmemek ve birleşmek İslam’ın asıllarındandır. İmam Nevevi “Şerh-ul Muslim” kitabında şöyle der: “Burada Müslümanlara cemaate yapışmak ve aralarında ülfeti gerçekleştirme hususunda bir emir vardır. Bu da İslam’ın asıllarından biridir.”¹ Burada Müslümanların arasındaki ülfeti, ittifakı ve ihtilaf ile çekişmeyi terk etmeyi İslam’ın kendisi üzerinde ayakta durduğu temellerden biri olarak isimlendirmiştir.

Ayrılmayı yerme hakkında gelen hadislerden biri de Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in şu sözüdür: “Cemaate yapışın!” Abdullah bin Ömer’in, Ömer bin Hattab (*radiyallahu anhu*)’dan rivayet ettiği Peygamber (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in şu sözünden alınmıştır: “Cemaate sarılın ve ayrılıktan sakının! Muhakkak ki şeytan tek kişyledir. İki kişiden daha uzaktır. Kim cennetin kokusunu almak isterse cemaate sarılın!” Tirmizi bu hadisi tahrîc etmiştir.

1. İmam Nevevi

Cemaat kelimesinin manası daha önce “Beş Vasiyet” adlı ders serisinde geçmişti. Cemaatin manevi anlamı ile toplumsal manası arasında fark geçmişti. Cemaat, Mü’minlerin emiri üzerinde toplanmak anlamında geliyordu. Aynı zamanda Sünnete ve Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in yoluna tabi olmak anlamında da geliyor.

İmam Evzâi (*rahimehullah*) şöyle der: –Bu söz çok önemli ve harika bir sözdür. İyi bak!- “Muhammed (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in ashabının ve onlara güzellik ile tabii olanların üzerinde oldukları beş şey vardı: Cemaate yapışmak, Sünnete tabii olmak, Mescid bina etmek, Kur’an okumak ve Allah yolunda cihad etmektir.” Sahabe ve onlara tabii olanlar bu beş şeyin üzerinde dururlardı. Bunlar ne kadar da güzel beş şeydir. Cemaate yapışmak, Sünnete tabii olmak, Mescid bina etmek, Kur’an okumak ve Allah yolunda cihad etmektir. MaşaAllah! Bu beş şey üzerinde toplanmak ne güzeldir.

Şeyh Abdullah el-Adem şöyle der: -Bu sözlerde çok önemlidir.- “Bil ki! Şüphesiz mücahidlerin ihtilafa düşmeleri, ayrılmaları ve tartışmaları bu dinin düşmanları için değerli bir cevherdir.” Gerçekten de çok değerli bir cevherdir. O da mücahidlerin ihtilaf etmesidir. Yine der ki: “Çoğu zaman da onlar kendi amaçlarını ve arzularını yerine getirmek için aynı kurdun avını gözetlediği gibi mücahidleri gözetlerler. Muhakkak ki kurt tek ve uzak kalmış olan koyunu yer.” Şeyhin sözü bitti.

Allah (*subhânehu ve teâlâ*)’dan bizi itaatine yönlendirmesini ve günahları bizden uzak tutmasını istiyoruz. Muhakkak ki O’nun gücü her şeye yeter. Âmin.

Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

İŞİTMEK VE İTAAT ETMEK

Allah (*tebareke ve teâlâ*)’nın başımıza emir tayin ettiği kimselere işitip itaat etmek bu dinin emirlerinden bir emir ve bu dinin Müslümanların üzerine yüklediği bir görevdir. Bu itaat kulun kendisi ile Allah (*tebareke ve teâlâ*)’ya yakınlaşacağı bir itaattir. Emirın sözünü işitmek ve itaat etmek, kendisi ile Allah’a yöneldiğimiz bir itaattir. İşitip itaat etmenin ibadet olduğu hakkında ayet ve hadisler vardır ve bu kendisinde İcma’nın olduğu bir meseledir.

İmam Nevevi (*Allah rahmet etsin*) ve başkaları Allah (*tebareke ve teâlâ*)’nın başımıza emir tayin ettiği kimseleri işitmenin ve itaat etmenin bir ibadet olduğu hakkında İcma nakletmişlerdir. Buhari ve Müslim İbnu Ömer’den, Nebi’nin şöyle dediğini tahric eder: “*Müslüman kişiye günah emredilmediği müddetçe sevdiği ve kötü gördüğü şeylerde işitip itaat etmesi vaciptir. Eğer günahı emrederse işitmekte itaat etmekte yoktur.*” Bu ve bunu dışındaki hadislerde işitip itaat etmenin sınırları belirtilmiştir.

Emire itaat etmenin sınırları vardır. Peki, bu sınırlar nelerdir?

Birinci husus: İtaat etmenin sadece iyilikte olduğudur. Bundan dolayı Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) Buhari’nin Ali bin Ebu Talib (*radiyallahu anh*)’dan rivayet ettiği üzere şöyle buyurmuştur: “*İtaat sadece iyilikte olur.*” Bu birinci husustur. Muhakkak ki itaat günahı olmaz bilakis iyilikte olur. “Yaratana isyandan yaratılana itaat yoktur.” Bu hadis değil bilakis bir asıldır. Bu asıl kaidelerdendir. Hadis ise şu sözdür: “İtaat sadece iyilikte olur.” Bu birinci mesele ve birinci sınırdır.

İkinci husus: Verilen emirin emredilen kişinin güç sınırları içinde olması gereklidir. Gücün yetmediği şeylerde sorumluluk yoktur. Bu Allah (*tebareke ve teâlâ*)’nın kitabında gelen genel delillerde geçmektedir. Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “*Allah ancak kişiye gücü yettiği kadarını yükler.*”¹ Allah (*tebareke ve teâlâ*) kendi emirlerinde kullarını gücü yetmediği şeyler ile sorumlu tutmuyorsa beşerin aralarındaki işleri daha fazlasıyla böyle olması gerekir. Bu da imkânsız olan veya gücün yetmeyeceği şeylerdir.

İşitmek ve itaat etme meselesi hakkında üzerine vurgu yapılması gereken şeylerden biri de; içtihadın olduğu meselelerde emir eden kişinin emrinin illaki vacip olan emre uygun olması şart değildir. Yani emir vacib olan bir şeyi emretmez belî müstahab veya mubah olan şeyleri emredebilir. Peki, bu halde kendisine itaat edilmesi vacib midir? Evet, itaat edilmesi vaciptir.

Yine mesela içtihadın olduğu meselelerden önemli olan biri de Emir ile emredilen kişi arasındaki görüşün farklı olmasıdır. Emredilen kimse bir şeyi müstahab görmez ancak emir bunu müstahab görürse, emredilen kimse kendi içtihadını bırakır, işitir ve itaat eder. Kendisinde sabit delilin olmadığı içtihad meselelerinde işitip itaat etmek gerekir. Ancak sabit bir delil varsa, o zaman yaratana isyanda yaratılana itaat yoktur. Yine az önce geçen hadis de buna delalet eder.

Gerçekten işitip itaat etme meselesinde emire itaat etmenin eserleri kişinin sevmediği, kötü gördüğü ve hoş karşılamadığı yerlerde açığa çıkar. Bundan dolayı Müslim’in sahihinde geldiği üzere itaat hoş gördüğü ve kötü gördüğü şeylerde vaciptir. Ebu Hureyre (*radiyallahu anhu*) Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’den şöyle rivayet eder: “*Sana kolaylığında ve zorluğunda, hoş gördüğün ve görmediğin yerlerde ve sana yapılan haksızlığa rağmen emirine itaat etmeni emrediyorum.*” Kişinin dinçlik vakitlerinde itaat kolaydır. Ancak kişi bir şeyi yapmayı istemez ve ona karşı çok istekli olmazsa işte o zaman gerçek itaat ve emire itaat ederek Allah (*tebareke ve teâlâ*)’ya yapacağı ibadet belli olur. Çünkü bu ameli işlerken kişide hiçbir istek ve arzu yoktur bilakis tam tersine bir ağırlık vardır.

1. Bakara, 286

İmam Nevevi Müslim şerhinde şöyle der: “Âlimler bu hadisin manası hakkın derler ki, nefislerin kötü karşılacağı ve zoruna giden şeylerde de günah olmadığı müddetçe yöneticilere itaat etmek vaciptir. Eğer bu günah için ise burada işitmek ve itaat etmek yoktur.” İşitip itaat etmenin eserleri bilinir. Hükümleri de meşhurdur. Ancak bu dersler hatırlatmalar olduğu için hatırlatma olarak bazı şeylere vurgu yapacağız. Çok bilinen bir şeydir ki, emire isyan etmek ordunun hezimete uğramasının ve savaşın yenilgiye uğramasının en büyük sebebidir.

Bu dersi Müslümanlar Uhud savaşından öğrenmişlerdi. Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) onlara bir şey emretti onlarda emre muhalefet ettiler. Emre muhalefet edenler ordunun hepsi değildi bilakis ordudan çok az bir guruptu. Bazı fertlerin muhalefet etmesinden dolayı ceza herkesin üzerine indi.

İmam İbnu Hacer Uhud gazvesi hakkında konuşurken şöyle der: “-kendisinde Uhud gazvesinin zikredildiği bu hadisteki faydaları anlatıyor- Bu hadiste menedilen şeyleri işlemenin kötülüğü ve bunun zararının o fiili yapmayı da işleyeni de kapsadığı gözüküyor. –Muhalefet edenler sahabilerden az kimselerdi. (*radiyallahu anhum*)– Allah (*tebareke ve teâlâ*)’nın buyurduğu gibi: “***Birde içinizden sadece zulmedenlere erişmekle yetinmeyecek olan fitneden sakının.***”¹ Ceza sadece zulmedenlere isabet etmiyor. Bilakis onlara da diğerlerine de isabet ediyor. Bu İbnu Hacer (*rahimehullah*)’ın sözüydü

Şeyh Abdullah el-Adem şöyle der: “Ey Allah yolunda cihada çıkan kimse! Muhammed’in ümmetine ve orada cihad eden cemaat üzerine bir kötülük sebebi olmaktan çok sakın! Muhakkak ki, imama veya emire isyan kendisiyle beraber sadece kötülük getirir.” Bizde istenilen isyan edip muhalefet etmek değil bilakis itaat etmektir.

İtaat etmekle beraber Emire ikram etmek, Ona ihtiram göstermek ve Onu değerli kılmak da aynı şekilde meşru olan şeylerden biridir. Ebu Musa el-Eşari (*radiyallahu anhu*) der ki: Peygamber (*sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmuştur: “***Saçı sakalı ağırmış olan Müslümana, Kur’an hakkında aşırıya ve gevşekliğe gitmeden onu taşıyan kim-***

1. Enfal, 25

seye ve adalet sahibi sultana ikram etmek Allah'a saygıdır.” Burada adalet sahibi takvalı ve Mü’min olan sultan kastedilmektedir.

Şeyh el-Adem kendisi ile emire ikram etmenin gerçekleşeceği bir takım şeyler zikretmiştir. Bunlar takriben dokuz tanedir. Der ki: “Emire veya Sultana iyilik etmek şu şeylerle gerçekleşir;

Bir: Ona dua etmek.

İki: Onun kötü karşılayacağı şekilde önüne geçmemek. Özellikle de genelin olduğu yerlerde.

Üç: Onunla konuşurken sesi çok yükseltmemek.

Dört: Allah’ın kendisine yüklemiş olduğu emanetinde ona yardım etmek.

Beş: Günah olmayan şeylerde itaat etmek.

Altı: Gaflet ve dalgınlık anlarında Onu uyarmak.

Yedi: Hata ve kusur yaptığı zaman kusurunu örtmek.

Sekiz: Sözleri onun üzerinde toplamak ve ondan uzak olan kalpleri Ona geri çevirmek.

Dokuz: Onu zulümden en güzel şekli ile geri çevirmek.

Onuncu: Onunla gizlice nasihatleşmek.” Ben dokuz demiştim ancak on taneymiş.

Şeyh Atiyyetullah (*rahimehullah*) bu son şeye “Emire gizlice nasihat etme” dipnot düşerek diyor ki: “Ancak aslın tersini gerektirecek bir durum olursa! Yani maslahat ve o anki durum emire açıktan nasihat edip yaptığını inkâr etmeyi gerektiriyorsa o zaman açıktan yapması caizdir. Selefimizden Sahabe ve onlardan sonra gelenler bunu yapmışlardır. Bundan dolayı diyoruz ki, yöneticilere gizli nasihat etmek asıl olandır. –Ancak bazen durum bunu gerektirirse açıktan yapması caizdir.-

Yöneticileri küçük düşürmek ve değerlerini azaltmak bazı şekillerde gerçekleşir: -Allah razı olsun bize emiri nasıl yücelteceğimizi zikretti. Şimdi de emirin değerini düşüren şeyleri zikrediyor. Onları yapacak bunları yapmayacaksınız.-

Diğerleri yanında onu yermek, ayıplarını zikredip hatalarını yaymak, Onu küçük görüp alaya almak, -bu çok kötü özelliklerdendir.- Emrettiği şeylerde ona itaat etmemek, İnsanları ondan uzaklaştırmak, Allah'ın kendisine verdiği Müslümanların emirliği hususunda Ona yardımcı olmamak, açıktan Onun dediklerini inkâr etmek ve bunun gibi yapılması ayıp olan ve kötü olan şeyleri yapmaktır.

Şeyhin zikrettiği bu şeyler (*Allah onu hayırla mükâfatlandırсын*) emir nasıl yüceltilir ve Onu alaya almaktan ve küçük görmekten nasıl sakınıldığını anlatan şeylerdir. İştih itaat etmeye ek olarak bizden istenilen şey istemek ve itaat etmektir. Bu kişinin kendisi ile Allah (*tebareke ve teâlâ*)'ya yaklaşacağı bir ibadettir. Ona ihtiram göstermek ve hürmet etmek de kendisi ile Allah (*tebareke ve teâlâ*)'ya ulaşacağımız bir ibadettir. Yani ben Allah'ı ve ahiret diyarını arzulayarak emirime itaat eder, ona ihtiram ve hürmet gösterirsem, eğer kişi ihlaslı ise ve Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellen*)'in yolun tabi olmuş ise o zaman buna karşı inşaallah karşılığını alacaktır.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)'dan bizi itaatine yönlendirmesini ve günahları bizden uzak tutmasını istiyoruz. Muhakkak ki O'nun gücü her şeye yeter. Âmin.

Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

**RİBAT'IN (NÖBET)
FAZİLETLERİ**

İbnu Hibban sahihinde ve Beyhaki, Ebu Hureyre'den (radiyalla-hu anhu) aktarır. Ebu Hureyre Ribat'daydı. Sahil tarafına doğru yöneldiler. -Yani onların sahil tarafına gitmelerini gerektiren bir şey gerçekleşti.- Sonra sıkıntının olmadığı söylenildi. İnsanlar geri döndüler. Ancak Ebu Hureyre ayakta bekliyordu. İnsanlardan biri oradan geçerken: Seni burada durduran şey nedir Ey Ebu Hureyre, dedi. Dedi ki: Allah Rasûlünü şöyle derken işittim: *“Allah yolunda bir saat durmak, Kadir gecesini Hacer-ul Esved'in yanında geçirmekten daha hayırlıdır.”*

Allah yolunda bir saat durmak, kadir gecesini Hacer-ul Esved'in yanında geçirmekten daha hayırlıdır. Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır. Harem mescidinde kılınan namaz ise yüz bin namaz değerindedir. Allah yolunda bir saat durmak bunlarla eşit değildir bilakis daha hayırlıdır. Dedi ki: “Safta bir saat durmak, Kadir gecesini Hacer-ul Esved'in yanında geçirmekten daha hayırlıdır.”

Ribat'ın manası nedir? İbnu Kudame dedi ki: “Ribat: Müslümanları kâfirlere karşı destekleyerek kişinin Seğr'de kalmasıdır.” Peki, Seğr ne demektir? Dedi ki: “Seğr: Ahalinin düşmandan düşmanın da ahaliden korktuğu yerdir.” Yani Müslümanların bulunduğu, kâfirden (ilerlemesinden) korktukları kâfirlerin de kendilerinden korktuğu her yerdir. Korkuyorlar ve korkutuyorlar.

Ribat'ın en azı, İmam Ahmed ve başkalarının da dediği gibi bir saattir. Allah yolunda Ribat'ın en azı ne kadar? Bir saat. Peki neden? Çünkü hadiste dedi ki: “Bir saat durmak” İmam'da bunu bu hadisten almıştır. Allah en iyisini bilendir.

Ribat'ın en üstünü kırk gündür. Bu, Ebu Hureyre ve Ömer bin Hattap'tan (*radiyallahu anhuma*) rivayet edilmiştir. En faziletli olanı; korku bakımından en şiddetli olan yerde kalmaktır. Çünkü buralar daha çok Ribat tutana ihtiyaç duyar ve burada durmak daha faydalıdır. Ahmed bin Hanbel (*rahimehullah*) der ki: "Ribat'ın en faziletlisi, korkusu en şiddetli olanıdır."

Ribat'ın faziletleri birçok hadiste gelmiştir. Onlardan biri; Buhari (*rahimehullah*)'ın Sehl bin Sad es-Saidi'den (*radiyallahu anhu*) Allah Rasûlü'nün şöyle dediğini tahric etmesidir: "Allah yolunda bir gün Ribat tutmak, dünya ve üstündekilerden daha hayırlıdır." Burada bir gün dedi orada ise bir saat demişti. Hadiste geçen dünyadan kast edilen nedir? Dünyadan kast edilen; Ahiretten önce olan her şeydir. Ahiretten önce gerçekleşen her şey dünyadır veya diğer bir hadiste geçtiği gibi, güneşin üzerine doğduğu her şey dünyadır. (Nebi) Dedi ki: "Allah yolunda bir gün Ribat tutmak, dünya ve üstündekilerden daha hayırlıdır. Kulun Allah yolunda gece veya gündüz yola çıkması (gitmesi ve dönmesi) dünya ve içindekilerden daha hayırlıdır." Yani, Allah yolunda gitmek ve sonra geri dönmektir. Kişi gitmeye de geri dönmeye de sevabını alıyor. "Savaştan dönmek de savaş gibidir." "Dünya ve içindekilerden daha hayırlıdır. Sizin cennette kırbaç yeriniz dünya ve üzerindekilerden daha da hayırlıdır." Bu hadis Buhari'de geçmektedir.

Müslim'in sahihinde geçen Selman (*radiyallahu anhu*)'dan rivayet edilen başka bir hadis de şöyledir: Ben, Allah Rasûlünü şöyle derken işittim: "Bir gün ve bir gece Ribat tutmak, bir ayı oruç ve namaz ile geçirmekten daha hayırlıdır. Eğer ölürse, yaptığı ameller yazılmaya devam eder, bunun sevabını alır ve kabir fitnesinde korunur." Bunlar ne içindir? Nebi'nin dediği gibi sadece bir gün Ribat tutmanın sevabıdır: "Bir gün ve bir gece Ribat tutmak, Bir ayı oruç ve namaz ile geçirmekten daha hayırlıdır." Bu birincidir. "Eğer ölürse, yaptığı ameller yazılmaya devam eder, bunun sevabını alır ve fattan fitnesinde korunur." Fattan'dan kast edilen nedir? Yani, kabir fitnesidir. Allah en iyisini bilendir.

Ebu Davud süneninde, Fudale bin Ubeyd'den Allah Rasûlü'nün şöyle dediğini rivayet eder: *“Her ölenin amelini son verilir, ancak Allah yolunda ölen murâbıt müstesna. Çünkü onun ameli kıyamet gününe kadar artırılır. Ayrıca o, kabir azabına da uğratılmaz.”*

Bu konuda Kurtubi (*rahimehullah*)'ın çok güze bir sözü vardır. Der ki: “Bu geçen iki hadiste, Ribat'ın öldükten sonra sevabı kalan amelilerin en faziletli olduğuna delil vardır.” İnsan öldükten sonra sevabı devam eden birçok amel vardır. Bunlardan bazıları; Sadaka-i cariyeye, kendisinden faydalanılan ilim ve salih evlattır. Ebu Hureyre hadisinde geldiği gibi Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) dedi ki: *“İnsan öldüğü zaman bütün amellerinin sevabı sona erer. Şu üç şey bunları müstesnadır: Sadaka-i cariyeye, istifade edilen ilim ve kendisine dua eden salih evlat.”*

Kurtubi bu amellerin en faziletlisinin Ribat olduğunu söylüyor. Peki, neden? Der ki: “Sadaka-i cariyeye, kendisinde faydalanılan ilim ve ebeveyne dua eden salih evlat bunların sevabı sadakanın bitmesi, ilmin kaybolması ve çocuğun ölmesi ile sonlanır.” Evet, sevabı devam eder. Ancak bunlar kesildiği zaman sevap da kesilir. Lakin Ribat'ın sevabı hiç kesilmez. Dedi ki: “Ribat'ın sevabı kıyamet gününe kadar arttırılır. Çünkü kıyamet gününe kadar yazılmasındaki maksat arttırılmasıdır. Bu sevap kesilecek bir şeye bağlı değildir. Bilakis bu Allah'ın kıyamet gününe kadar devam edecek olan fazilettir.”

Bu konuda Nevevi'nin güzel bir sözü vardır. Nevevi der ki: Bu murâbıt (Ribat tutan) için açık bir fazilettir. Öldükten sonra sevabının devam etmesi, bu konuda kendisine hiçbir şeyin ortak olmadığı bir fazilettir.” Yani, bu fazilet Ribat'ın faziletlerinden özel bir tanesidir. Bu amel gibi fazilet sahibi amel genel olarak yoktur. İmam Nevevi (*rahimehullah*)'ın dediği gibi...

Bu konu hakkında hadisler çoktur. Ribat'ın faziletleri de çoktur. Selefimiz (*Allah onlardan razı olsun*) Cihad ve Ribat'a karşı çok hırslıdır. Özellikle de Ribat amelini. Yani, mesela İmam Ahmed bin Hanbel (*rahimehullah*) Şam topraklarında Ribat tutmuştur. İmam Şafi (*rahimehullah*) İskenderiye'de Ribat tutmuştur. O zamanlar buralar Seğr idi.

İbnu Teymiyye de burada bazı şeyler zikretmiştir. İbnu Teymiyye “El-Fetava el-Kubra” kitabında der ki: “Cihad ve Ribat’ın faziletleri çöktür. Bundan dolayı salih Mü’minler nöbet noktalarında Ribat tutarlardı. Evzâi, Ebu İshak el-Fizari, Muhalled bin Hüseyin, İbrahim bin Edhem, Abdullah bin Mübarek, Huzeyfe el-Meraşi, Yusuf bin Esbât ve başkaları Şam topraklarında Seğr’de Ribat tutuyorlardı. Onlardan bazıları Irak ve Horasan topraklarından Şam nöbet noktalarında durmak için geliyorlardı.”

“Çünkü Şam ehli Hristiyanlara karşı savaşıyorlardı.” Sonrasında dedi ki: “Bundan dolayı o vakitlerde yazılan fıkıh ve ilim kitaplarında Tartus ismi çok geçmektedir. Çünkü o zamanlar orası nöbet noktasıydı. Ahmed bin Hanbel, Sarri es-Sakti ve diğer âlimler buraya yöneliyorlardı.” Dedi ki: “Memun da buraya yakın bir yerde vefat etmiştir.”

Maksat; Ribat faziletlerinin çokluğudur. Seleften ve Mü’minlerden Salihler, Allah yolunda Cihad ve Ribat’a karşı hırslıydı. Ribat’ın bu büyük sevabı ile beraber kendisinde zorluk da vardır. Kendisinde çok sevap olduğu için meşakkati de vardır. Kendisinde meşakkat olduğundan dolayı birçok teşvik edici hadisler gelmiştir. Şeyh Abdullah el-Adem, (Et-Terbiyet-ul Cihadiyye) adlı kitabında der ki: “Ribat’a sabretmek hapishaneye sabretmekten daha da zordur. Çünkü esir kişi başka bir çözümünün ve başka bir hükmün olmadığını bilir. Ancak cephelerde Ribat tutmak ise kişinin elindedir. İsteddiği zaman bırakır istediği zaman sabreder. Cephelerde sabretmek zordur ve acıdır. Bundan dolayı Kur’anı kerimde Ribat emrinden önce iki defa sabretmek emredilmiştir. Allah-u Teâlâ der ki: *“Ey iman edenler! Sabredin, düşmanlarınızdan daha sabırlı olun, Cihada hazır bulunun (Ribat tutun) ve Allah’tan korkun ki başarıya erişebilirsiniz.”*¹

Şeyh Abdullah el-Adem der ki: -Tecrübe etmiş birinin sözüdür dikkat edin!- “Savaştırmak Allah’ın kendisine kolay kıldığı kimseler için kolaydır. Ancak nefse zor ve ağır gelen şey, savaşı nöbet noktalarında beklemektir. Bunu tecrübe ettik ve söylediğimiz dışında ters bir şey görmedik” yani, tecrübe etmiş kişinin nasihatine kulak ver, dinle!

1. Ali İmran, 200

Şeyh “Et-Tezâkir” kitabında çok faydalı bir hususa değinmiştir. Buna dikkat et! Der ki: “Bil ki! Ribat beşerin nefsinin pasını giderme, temizleme ve onu zorluklara karşı tahammül sahibi ve sabır sahibi olmaya alıştırmaya yeridir. Ribat yeri, Kişinin içinde imanı arttırmak için verimli bir topraktır. Ribat yeri, Kişinin geçici dünya lezzetlerinden ve kendi isteklerinden soyutlandığı mübarek bir yerdir. Bundan dolayı kişinin böyle yerler için hırslı olması gerekir. Allah doğruya ulaştırandır.”

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’dan bizi itaatine yönlendirmesini ve günahları bizden uzak tutmasını istiyoruz. Muhakkak ki O’nun gücü her şeye yeter. Âmin.

Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

HAZIRLAYIN!

Allah (*subhânehu ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “*Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve cihad için beslenen atlar hazırlayın. Onunla Allah’ın ve sizin düşmanınızı korkutursunuz.*”¹ Savaş için hazırlanmak, Allah-u Teâlâ’nın “Hazırlanın” emri ile şeriatla vaciptir. Yine dinde asılardan biri de şudur: “Vacibin ancak kendisi ile tamamlandığı şeyde vaciptir.” Bu asıldan da yola çıkarak, hazırlık vaciptir. Hazırlığın kendisine vacip olduğu kişinin bu konuda gevşeklik yapması günahdır. İnsan hazırlık yapmadığı zaman günahkâr olmuş olur. Kişiye hazırlık vacip olduktan sonra yapmaması günahdır. Günah da tövbe ve istiğfara ihtiyaç duyar. Tövbe, istiğfar ve amele ihtiyaç duyar. Günahтан tövbe etmek, o günaha bir daha yaklaşmamak anlamındadır. Onu terk etmek, ondan pişmanlık duymak, ondan uzak durup onu işlememektir. Ancak kişinin istiğfar edip pişmanlık ile beraber günaha devam ederse bu kişinin tövbesinin gerçek olmadığına delalet eder. Bu tövbe sadık değildir.

Hazırlık, Allah (*tebêrake ve teâlâ*)’ın Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) ümmetine vacip kıldığı bir emirdir. “Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve cihad için beslenen atlar hazırlayın.” Peki, hazırlık ne zamana kadardır? Hazırlık, düşman tarafında korku gerçekleşinceye ve düşman korkuncaya kadar devam eder. Mesela, bizim yanımızda onlara karşı koyma silahı olduğu zaman, düşman Müslümanların saldırısından korkacak ve diplomasi olarak hareket etmeye mecbur kalacaktır. Peki, diplomatik hareket ne zaman başlar? Düşman savaşa girmeye gücü yetmediği zaman, zorunlu olarak savaş yerine diplomatik hareket edecektir.

1. Enfal, 60

Hazırlığın vacip oluşu, düşman Müslümanlardan korkuncaya kadar devam eder. Onlar Müslümanlardan korkacaklar. Allah (*subhânehu ve teâlâ*) şöyle buyurur: “**Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve cihad için beslenen atlar hazırlayın. Onunla Allah’ın ve sizin düşmanınızı korkutursunuz.**”¹

Cihad, kişi aciz olduğunda düşer. Yani aslen kişiye cihad vaciptir ancak kişi cihad etmeye gücü yetmez ise ondan cihad vacibliği düşer. Ancak hazırlık yapmak hala kendisine vaciptir. Cihadın vacibliği acizlikten dolayı düşse dahi, cihad için hazırlık vacip olarak devam eder. İbnu Teymiyye (*rahimehullah*) “El-Feteva” da der ki: “Cihadın vacibliği acizlikten dolayı düşecek olursa, kuvvet ve cihad için beslenmiş atları hazırlamak vacip olur. Muhakkak ki, vacibin ancak kendisi ile tamamlandığı şey de vaciptir.”

Yine şöyle bir mesele de vardır ki, hazırlık yapmak savaşı isteme hususunda Allah (*tebêrake ve teâlâ*)’a karşı doğruluğun delilidir. Allah (*subhânehu ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “**Cihada çıkmak isteselerdi onun için bir hazırlık yaparlardı.**”² Savaşa çıkmak isteselerdi hazırlanırlardı. Hazırlık yapmamanın manası, savaşa çıkmayı istememektir. Bu sorundur! Savaşa çıkmak isteselerdi hazırlanırlardı. Onlar hazırlık yapmayınca çıkmak istemedikleri anlaşıldı. Bu kesin ve doğru olmayan bir istektir. Hatta bazen bu istek değil bilakis sadece bir temennidir. Der ki: Cihad benim temennimdir veya Allah yolunda şehadet benim temennimdir.” Bu öylesine bir temennidir. Temenniler de çoktur. Falan kişinin dediği gibi: “Muhakkak ki, hayaller ve temenniler aldatmadır.” Allah’tan başka ilah yoktur. Yani, hazırlık yapmak, Allah yolunda cihad etmeyi istemenin doğru delilidir. Allah (*subhânehu ve teâlâ*) şöyle buyurur: “**Cihada çıkmak isteselerdi onun için bir hazırlık yaparlardı.**”

“Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın.” Nebi (*salallahu aleyhi ve sellem*) dedi ki: “**Kuvvet, Atıcılıktır.**” Atıcılık, kuvvet çeşitlerinin en faziletlisidir. Kuvvet çoktur ancak bunun en önemli ve en açık olanı atıcılıktır.

1. Enfal, 60

2. Tevbe, 46)

Seleme bin Ekva der ki: -Bu hadis Buhari'de geçmektedir.- Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) Eslem'den bir topluluğun yanına gitti. Onlar ok atıcılığı yapıyorlardı. (Nebi) Dedi ki: "Atın Ey İsmail oğulları! Muhakkak ki, sizin babanız atıcıydı." Bu sahabeyi (Allah onlardan razı olsun) hazırlığa, atıcılığa ve eğitime teşvik etmektir. İbnu Battal "Sahih-ul Buhari" şerhinde der ki: "Muhelleb dedi ki: -Hadisin faydaları hakkında- Burada Sultanın, altındaki adamlarına atıcılığı ve savaş taktiklerini öğretmeye teşvik etmesi ve bunu emretmesi anlaşılmaktadır. Tamam mı? Onlara karşı sert olmayacak ama! Allah yardımcımızdır. Allah bize yeter o ne güzel vekildir.

İslam, birçok hadiste atıcılığı öğrenmeye teşvik etmiştir. Nesai, İbnu Davud ve Tirmizi'nin Ebu Nuceyh es-Sülemi (radiyallahu anhu)'dan tahrîç ettikleri şu hadistir: Allah Rasûlünü şöyle derken işittim: "Kim oku ulaştırırsa, bu o kişi için cennete bir derecedir." (Ravi) Dedi ki: O gün on altı tane ok ulaştırdım.

Yani kim oku düşmana ulaştırırsa, onun için cennette bir derece vardır. Hadisi rivayet eden de der ki: Elhamdulillah! Ben on altı tane ok ulaştırdım.

Der ki: Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)'i şöyle derken işittim: "Kim Allah yolunda bir ok atarsa, bu bir köle azat etmiş gibidir." Yani köle olan birini özgürleştirmiş gibidir.

Yine, İbnu Mace'nin Amr bin Abese'den tahrîç ettiği şu hadis gibi: Allah Rasûlünü şöyle derken işittim: "Kim düşmana bir ok atar da bu ok düşmana ulaşırsa, ona isabet etse de etmese de bir köle azat etmiş gibi olur." Yani Allah yolunda bir mermi veya bir füze attığın ve bu da düşmana ulaştığı zaman ki ister bu düşmana isabet etsin ister etmesin fark etmez bu ulaşmış olur. Atılan şey düşmana ulaşmış olur. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) der ki: "Köle azat etmiş gibidir." Sanki bir köleyi özgürleştirmiş gibidir.

Sahabe (Allah onlardan razı olun) yaşları büyük olmalarına rağmen yine de atıcılığı ve eğitimi terk etmezlerdi. İmam Müslim (rahimehullah) Abdurrahman bin Şimes-il Mehdi'den şöyle dediğini tahrir eder: Bir adam Ukbe bin Amir'e dedi ki: "Sen yaşlısın. Sana zor olmasına rağmen sen bu iki şey arasında gidip geliyor musun?" Yani atmak için kendisine hedef koymuş oraya gidip geliyor. Burada adam Onu yaptığı işten dolayı kınıyor. Bunun üzerine dedi ki: Allah Rasûlünü (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle derken işittim: "**Kim atıcılığı öğrenir ve sonra da terk ederse bizden değildir.**"

Ahmed'in "Müsned" kitabında Halid bin Zeyd'den şöyle dediğini aktarır: Ukbe bin Amir (radiyallahu anhu) bana gelirdi -Halid bin Zeyd diyor ki: Ukbe bin Amir (radiyallahu anhu) beni ziyaret ederdi" ve derdi ki: Gel gidip atış yapalım. Bir gün ona karşı yavaş ve gevşek davrandım. Dedi ki: Allah Rasûlünü (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle derken işittim: "Allah (azze ve celle) bir ok ile üç kişiyi cennete girdirir. İyiliği niyet ederek onu yapanı, onu atanı ve onun münbilini. . ." Münbilin manası: Oku taşıyan demektir. Mesela RPG füzesini veya B-10 füzesini arada taşıyan gibi. . . Tamam mı? Veya kişi oku attıktan sonra onu hedeften gidip getirendir. Dedi ki: "Atıcılık ve Binicilik yapın. Atıcılık yapmanız bana binicilikten daha sevimslidir. Üç şey boş iş değildir: Adamın eşi ile oynaması, atını eğitmesi ve oku ile atması. . . Kim atıcılığı öğrendikten sonra ondan bıkar ve terk ederse nimete nankörlük etmiş olur." Bu Ukbe bin Amir'dir (radiyallahu anhu).

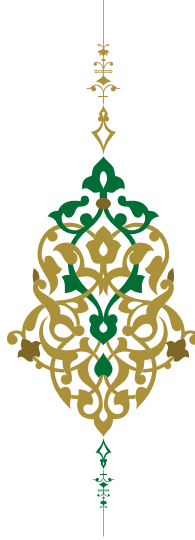
Enes bin Malik de böyledir. İbnu Hacer "Talhis-ul Habir" kitabında der ki: "Taberani Atıcılık kitabında, Sümame bin Abdullah bin Enes'den sahih senetle şöyle dediğini tahrir etmiştir: Enes için bir yatak serilirdi. Orada otururdu ve çocukları da önünde atarlardı. -Yani yatağa oturur ve kendi çocuklarını atarken gözetirdi.- Bir gün biz atış yaparken yanımıza geldi ve dedi ki: "Ey Oğullarım! Ne kadar da kötü atıyorsunuz! Sonra yayı aldı, attı ve hedefi şaşırmadı." Yani çok güzel isabet ettirdi.

Şeyh Abdullah el-Adem der ki: -Bu sözlere dikkat et!- Askeri bir bilgi öğrenen kişiye gerekli olan şey, başka şeyler ile meşgul olup onu unutmaya terk etmemesidir. Zaman zaman kendini tekrar etmeye alıştırmalıdır. Böylece bu şiddetli inkâr (tehdit) altında kalmış olmaz. Allah her nefsi ancak gücü yettiği şeyler ile mükellef kılar.”

Yani, ister ferdi ister de ümmet olarak hazırlık yapmamız bize vaciptir. Ümmetin iyi bir hazırlık yapması ve silah çeşitlerini bilmesi gerekir. Yani genel olarak hazırlık yapmamız bizden istenilmiştir. Bu ferdi, cemaatsel veya İslam ümmeti olarak yapılması fark etmez.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’dan bizi itaatine yönlendirmesini ve günahları bizden uzak tutmasını istiyoruz. Muhakkak ki O’nun gücü her şeye yeter. Âmin.

Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

MÜ'MİN'LERE KARŞI
ŞEFKATLİ VE KÂFİRLERE
KARŞI İZZETLİ

Mü'minlere karşı şefkatli ve kâfirlere karşı izzetli olmak, kulun Allah (*tebareke ve teâlâ*)'yı sevdiğine işaret eder. Allah (*tebareke ve teâlâ*)'yı seven kul, Allah (*tebareke ve teâlâ*)'nın razı olduğu şeyler için çalışır. Mü'min kişi, Allah'ın sevdiği ve razı olduğu şeylerde acelecidir. Allah (*subhanehu ve teâlâ*) bize, kendisini sevenlerin Mü'minlere karşı şefkatli ve kâfirlere karşı izzetli olduğunu haber vermiştir. Bu kulun, Allah (*tebareke ve teâlâ*)'a karşı olan sevgilerinin alametidir. Kişi "Mü'minlere karşı şefkatli ve kâfirlere karşı izzetli" olma özelliği ile Allah (*tebareke ve teâlâ*)'nın sevgisine ulaşır.

Bu özellikte kulun Allah (*tebareke ve teâlâ*)'yı sevdiğine açık bir delil vardır. Yine bu Allah (*tebareke ve teâlâ*)'nın kulu sevmesinin bir sebebidir. İbnu Recep "Câmi'ul Ulumi vel Hikem" kitabında hadis açıklamasında bu ayet üzerinde konuşurken şöyle demiştir: "Bunlar Allah'ı sevdiklerinden dolayı onun dostlarını da sevdiler, onlara yaklaştılar, onlara iyilik, rahmet, sevgi ve yumuşaklık ile muamele ettiler. Allah düşmanlarına karşı buğz edip şiddet ve sertlik ile muamele ettiler. Muhakkak ki, sevginin tam olması sevdiğin kişinin düşmanına karşı mücadele etmenle gerçekleşir."

Tefsir âlimleri Hasan (*radiyallahu anhu*)'dan Selef'in (*Allah onlardan razı olsun*) kâfirlerden nasıl beri olduklarını anlatıyor ve onlar hakkında diyor ki: "Onların elbiselerinin kendi elbiselerine yapışmasından sakınıyorlardı. -kâfirlerin elbiselerinin kendi elbiselerine bitişmesine izin vermiyorlardı.- Onların bedenlerinin kendi bedenlerine değmesinden sakınıyorlardı. Kendi aralarındaki rahmet ise öyle bir seviyeye ulaştı ki, onlardan biri gördüğü bütün Mü'min kişilerle sarılır ve onlarla tokalaşır." Bu sözü tefsir âlimleri zikretmişlerdir.

Allah yolunda cihad, aynı Hac gibi birçok yerden gelen bütün Müslümanları toplar. Hac ibadetine yönelen ve bütün yerlerden gelen Müslümanları hac toplar. İşte cihad da böyledir. Birçok farklı yer, toplum, örf ve ırklardan gelenleri, bu ibadeti yerine getirmek için toplar. Bu toplu yapılan ibadetlerdendir. Tabiatlar ve örfler değişkendir. Bu ibadet, hiç değeri olmayan şeyleri görmezden gelmek, insanlara karşı yumuşak ve rahmet ile yaklaşmayı gerektiren bir ibadettir. Hataları göz ardı etmek, affetmek ve görmezden gelmek gerekir. Şöyle denildiği gibi: “Kavmin efendisi cahil olan değildir. Ancak kavmin efendisi kendini cahil gibi gösterendir.”

Şeyh Abdullah Azzam (*rahimehullah*) şöyle der: -Bu harika bir sözdür.- “Cihad şefkatli ve izzetli kişilere ihtiyaç duyar. Mü'minlere karşı şefkatli kâfirlere karşı izzetli olan kişilere... Çünkü bu toplu yapılan bir ibadettir. Tek başına cihad etmen mümkün değildir. Bir topluluk ile yaşamam gerekmektedir. Topluluk da farklıdır. Toplum adetlerinde, tabiatlarında ve konuşma şekillerinde farklıdır. Kimisi yatarken üzerini örter kimileri ise örtmez. Kimisinin lokması büyük kimisinininki ise küçüktür. Hatalara karşı kör ve sağır olarak yaşamam ve sadece iyilikleri görmem gerekir.” Şeyh kötü olmayan tabiatları kast ediyor. Yani kendisinde zevklerin değişik olduğu şeyleri kast ediyor. Eğer yapılan şey kötü ise, iyiliği emretmek ve kötülükten engellemek gerekir. İstenilen şey, göz ardı etmek, affetmek, bağışlamak ve güzel söz ile irşad etmektir.

“Cömertin kötü sözlerini aramızdaki sevgi kalsın diye bağışıyorum. Onursuzun sövmesini de incelik olarak affediyorum.”

Eğer böyle olmazsa, nefret başlar. Bu da şeytanın yoludur. Der ki: Bak felan filan nasıl? Böylelikle kalbe nefret girer ve hased başlar. Bu Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'in kendisinden sakındırdığı büyük bir hastalıktır. Nefret kişinin nefsinde bir kişiye özelliğinden, şahsından, bazen bir kabile veya bir mıntıka halkına karşı olur. Bu değişir. Tirmizi'nin, Zübeyr bin Avvam (*radiyallahu anhu*)'dan tahric ettiği hadise göre Allah Rasûlü (*sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmuştur: “Sizden öncekilerin hastalığı sizde nüksetti. Bu, hased ve buğzdur.” Bu hadiste genelde dikkate alınan bölüm hased bölümüdür.

Ancak bu hadiste hased ve buğz zikredilmiştir. “Bu, kazıyıcıdır. Bilesiniz ki, kazıyıcı derken saç kazır demiyorum. O, dini kazıyıcıdır. Nefsimi kudret elinde tutan Zat-ı Zülcelâl’e yemin ederim, sizler iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Birbirinizi sevmeye yardımcı olacak şeyi haber vereyim mi: Aranızda selamı yaygınlaştırın.” Eğer seninle bir şahıs arasında sertlik olduğunu hissedersen, selam bunun için etkili bir ilaçtır. İlk olarak bunu yapmayı istemeyebilirsin. Yani bunu yapmakta sana bir zorluk olabilir. Ancak şeytanın burnunu yere sürmek ve nefise karşı cihad etmek gerekir.

Selamlaşmak ve tokalaşmak bir çok şeyi yıkar. Bu denenmiş ve tecrübe edilmiştir. Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in dediği gibi bu sevgiyi yayar. Anlaşma ve güzelliğin başı ne ile başlar! Tabi ki, selam ile başlar. “Onların en hayırlıları selam ile başlayandır.”

Şeyh Abdullah el-Adem der ki: “Bütün mücahidlerin yumuşak ve rahat olması, kardeşleri karşısında uyumlu, onlara şefkati ve nasihati gösteren, onlara karşı rahmetli olması gerekir.”

Ahmed’in “Müsned”inde Irbad bin Sariye’den geldiğine göre Allah Rasûlü şöyle demiştir: “Mü’min uysal deve gibidir. Ne zaman çökmesi istenilirse çöker.” Bu hadis babının sonunda der ki: “Uysal deve gibi; Yani, uyumludur. Haşeratın burnunu rahatsız ettiği ancak buna rağmen kendisine binen kişiye itaat edendir.” Burnundan mühlüldür. Sahibi onu sürer.

Yine Ahmed’in “Müsned”inde Sehl bin Sad es-Saidi (*radiyallahu anhu*)’dan geldiği üzere Allah Rasûlü (*sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmuştur: “Mü’min ülfet sahibidir. Ülfet göstermeyen ve ülfet almayanda da hayır yoktur.” Geçimi kolay olan, iyi ve insanlara yakın olandır.

Seyyid Kutup “Zilal” kitabında şöyle der: -Bu da harika bir sözdür.- “İnsanlar, rahmetli bir kucağa, yüce bir gözetlemeye, affedici bir güler yüze, kendilerini kapsayacak sevgiye; kendi eksikleri, zayıflıkları ve cahilliklerinden dolayı eksilmeyecek yumuşaklığa ihtiyaç duyarlar. İnsanlar, kendilerine veren, kendilerinden bir şey beklemeyen, onların sıkıntılarını üstlenen, kendi sıkıntılarını onlara yüklemeyen, kendi yanında sürekli önem, gözetim, yumuşaklık, affedi-

cilik, sevgi ve rızanın olduğu bir kalbe ihtiyaç duyarlar. Allah Rasülü (sallallahu aleyhi ve sellem)'in kalbi böyleydi. Onun insanlar ile hayatı böyleydi. Kendi nefsinden ötürü hiç kızmamış ve insanların zayıflığından dolayı da daralmamıştır.” İnsanların tabiatı böyledir. Sende şahsen seni dinleyen ve senin dertlerini hafifleten kişileri seversin. Ancak senin sıkıntılarının üzerine sana sıkıntı ekleyenleri ise kaldıramazsın. Yanındaki şeyleri ona aktarmazsın. Bu da güzel ahlakın güzelliklerindedir.

Allah (subhanehu ve teâlâ)'nın bizi güzel ahlaka muvaffak eylemesini istiyoruz. Âmin.

Allah size hayır ile mükafat versin. Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

İLİM VE CİHAD

**CİHAD VE HİCRETTE ÖNCÜ
OLANLARIN FAZİLETİ**

Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “Öne geçen muhacirler ve ensar ile onlara güzellikle tabi olanlar var ya, işte Allah onlardan razı olmuştur, onlar da Allah’tan razı olmuşlardır. Allah onlara zemininden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır.”¹

Allah (*subhanehu ve teâlâ*) onlardan razı olduğunu onların da kendisinden razı olduklarını haber vermiş ve onlara cenneti vâdetmiştir. Peki, bunlar kimlerdir? Bunlar, muhacir ve ensardan öncü olanlardır.

Yine Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “Elbette içinizden, fetihten önce infak eden ve savaşan ile sonra infak edip savaşan ile eşit değildir. Onların derecesi, sonradan infak eden ve savaşanlardan daha yüksektir. Bununla beraber Allah hepsine de en güzel olanı vâdetmiştir. Allah yaptıklarınızdan haberdardır.”²

Şeyh Abdullah el-Adem der ki: “Bu iki ayette, Allah yolunda öncü olanların fazileti, yaratıcılarının yanındaki mertebelerinin ve derecelerinin üstünlüğüne işaret vardır. Öncü olanlar sonra gelenlerin imamlarıdır. O önde giden ve imam olan ve kendisine uyulandır. İslam, hicret, cihad, infak etme, kurban adama ve bela konularında öncü olanlar özellikle de bunlar yardımcının az olduğu, yardım edenin değerli olduğu ve nasihat eden sevimli kişilerin yok olduğu zamanda diğer insanlar ile eşit tutulamaz. Yine bu kendisinden sonra gelen onun yolunda yürüyen ve onun sünnetine tabi olan kişiler ile bir tutulamaz.” Evet, bu da ayetten anlaşılmaktadır.

1. Tevbe, 100

2. Hadid, 10

Şeyh-ul İslam “El-Fetava”da hicret konusunda konuşurken der ki: “Allah-u Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Sonradan iman eden ve hicret edip de sizinle beraber cihad edenler de sizlerdendir.”¹ Seleften bir gurup şöyle demiştir: Buna, kıyamet gününe kadar iman, hicret ve cihad edenlerde dahildir. Onlar için hicret, yardım ve cihad fazileti vardır.”

İnsanlar arasında –özellikle de fazilet ve öncülük sahibi olanlar- üstünlük farklılığı şeriatın bir emridir. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) de sahabeti arasında öncülük ve fazilet sahibi olanları üstün tutuyordu.

Buhari de Ebu Derda (radiyallahu anhu)’dan şöyle bir kıssa –ki bu kıssa çok önemlidir.- anlattığı geçer: Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’in yanında otururken, Ebu bekir (radiyallahu anhu) dizleri gözükecek şekilde elbisesinin köşesini tutmuş bir şekilde bize doğru yöneldi. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) dedi ki: “Muhakkak ki, kardeşinizin bir sıkıntısı var.” –Yani bir sıkıntı gerçekleşmiş.- Selam verdi. –Ebu Bekir girdi ve selam verdi.- Dedi ki: Benim ile Hattab’ın oğlu arasında bir şey gerçekleşti. Ona karşı acele davrandım ve pişman oldum. Yani benim ile onun arasında bir olay oldu ve ben bunun üzerine pişman oldum. “Beni affetmesini istedim ancak yüz çevirdi.”

Ebu Bekir (radiyallahu anhu) Ömer bin Hattab’ı Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’e şikayet ediyordu. Ben onu kızdırdım. Ondan affetmesini istedim ancak affetmedi. Allah’tan başka ilah yoktur! Dedi ki: “Sana yöneldim.” Yani Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’e yöneldi. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) dedi ki: “Allah seni bağışlasın Ey Ebu Bekir!” O, Ömer bin Hattab’tan affetmesini istedi. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) ona dua etti. Dedi ki: “Allah seni bağışlasın Ey Ebu Bekir!” Bunu üç defa söyledi. Sonra Ömer pişman oldu: Ebu Bekir kendisini affettirmek istedi ve bende affetmedim! Evet! Sonra Ebu Bekir’in evine gelip: Burada mı diye sordu. Dediler ki: Hayır. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’in yanına geldi ona ulaştı. Dedi ki: “Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’in yüzü sararmıştı. Ebu Bekir acıdı.” Kıssaya şahit olan ve aktaran kişi Ebu Derda (radiyallahu anhu). Aslen korkması gereken Ömer bin Hattab’tı ancak korkan ve acıyan Ebu Bekir (radiyallahu anhu) oldu. “-Ebu Bekir- dizleri üzerine çöktü ve dedi ki: “Ey Allah’ın Rasûlü! Vallahi zulmeden bendim.”

Sebeup bendim. Bunu iki kere söyledi. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: “Allah beni size gönderdi. Hepiniz: Yalan söyledin, dediniz. Ebu Bekir ise: Doğru söyledin, dedi. Malı ve canı ile beni tesselli etti. Arkadaşımı bana bırakacak mısınız?” Bunu iki defa söyledi. Bu günden sonra da hiç eziyete uğramadı.” Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) Ebu Bekir için kızdı ve onun önceliğinden dolayı faziletini zikretti (Allah ondan razı olsun).

El-Hafız “Feth-ul Bâri” kitabında der ki: “Bu hadisin faydalarından biri: Ebu Bekir’in diğer bütün sahabeye olan üstünlüğüdür. Yine Faziletli kişinin kendisinden daha faziletli olan kişiyi kızdırmaması da gerekir.”

Buhari’den geldiği üzere Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: “Ashabıma sövmeyin! Şayet sizden biri Uhud dağı kadar altın infak edecek olsa, onların bir avuç veya yarım avuç infağına ulaşamaz.” Nebi sonradan iman etmiş olan sahabeye söylüyor. “Ashabıma sövmeyin!” hitabı sonradan Müslüman olmuş ve hicret etmiş sahabeye yöneltilmiştir (Allah onlardan razı olsun). Onlara önce gelen sahabeler hakkında yaptıklarından dolayı kızıyor ve azarlıyor. Allah hepsine de güzelliği vadetmiştir.

Şeyh der ki: “Bir kişinin İslam, cihad, hicret ve infak konusunda öncü olduğu bilinirse, herkesin üzerine o kişiyi hak ettiği seviyeye yerleştirmeleri vaciptir. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’in Müslim’in sahihinde geçtiği üzere söylediği söz gibi: “İnsanları (hak ettikleri) seviyelere yerleştirin.” Nevevi der ki: Hadisin faydalarından biri de; İnsanların mertebelerine göre haklar konusunda seviye farkı olduğudur. Bu bazı ve birçok hükümlerde vardır.” Evet, insanların farklı mertebeler ve menzillerdedirler. Evet, adalet budur. Yani babanın hakları çocuğun hakları gibi değildir. Büyüğün küçükten ayrı menzilesi vardır. Âlimin fazileti vardır. Küçük kişi çok ilim sahibi olsa dahi akıllı, büyük ve yaşlı kişinin özel saygısı vardır. Büyüğün özel bir saygısı ve mekanı vardır. Âlim senden daha küçük olsa bile onun ayrı bir fazileti ve mekanı vardır. Bu mesele değişkendir. Herkese karşı özel bir edep ve tutum gerekir.

Şeyh der ki: “Bir yolda öncü olan kişinin hakkının korunması, öncülüğünün bilinmesi, Allah’ın onu yerleştirdiği seviyeye yerleştirilmesi ve onu küçük görmemesi gerekir. Bu Allah’ın, o kişinin sabrı, imtihanı ve fedakarlığından dolayı yerleştirdiği bir seviyedir. Bu hayır öncüleri, cihad pazarında gevşeklik yapıldığı zaman onu yerine getirenler, bunun için dine yardım etmekten geri duranların geri durduğu, yardımcının az olduğu ve gözden kaybolduğu zamanda ruhlarını ve hayatlarını feda etmişlerdi. Hicret ve cihad ibadetinde öncü olanlar diğerlerinin önüne geçirilmeli ve hakları korunmalıdır. Hatta bunlar Müslümanların efendileri ve reisleridir. Eşheb, İmam Malik’ten şunu rivayet etmiştir: Fazilet ve azim sahibi kişilerin öne geçirilmeleri gerekir. Allah-u Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Sizden fetihten önce infak eden ile savaşanlar diğerleri ile eşit olmaz.”

Şeyh der ki: -Bu sözler çok önemlidir!- “Bu makamda bilinmesi gereken şeylerden biri de; öncü kişilerin düşmüş oldukları hatalar ve kaymalar –ki bunlar herkeste olur- hiçbir halde bu kişinin hicret ve cihad konusunda öncü olarak yaptığı fedakarlık tarihini silemez. Bilakis bu iyilik denizinde boğulan hatalardandır. Su iki külleyle ulaşınca pislik taşımaz. Bilakis buna ufak bir tökezleme denilmelidir. Ahmed’in Müsnedinde Aişe (*radiyallahu anhe*)’den Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in şöyle dediği rivayet edilmiştir: “Mevki sahiplerinin, hadler dışındaki tökezlemelerini (hatalarını) görmezden gelin.” İbnul Kayyim “Bedâi-ul Fevâid” kitabında der ki: Bunlar, insanlar arasında şeref, makam ve mevki sahibi olan değerli insanlardır. Allah-u Teâlâ onları kendi cinsleri arasında daha faziletli saymıştır. Onlardan hayır ile meşhur olmuş kişilerin sabrının tükendiği, içinin dolduğu ve şeytanın kendisi üzerine musallat olduğu zamanda onu azarlama ve ceza vermede acele davranma. Allah’ın hadlerinden bir had olmadığı bir müddetçe buna küçük hata denilir. Onun alttaki kişilere uygulandığı gibi yüce olan kişilere de uygulanması gerekir.”

Nevevi, “Kim bir Müslümanın hatasını örterse, Allah da onun hatasını örter.” Hadisinin şerhinde der ki: “Burada örtmekten kasdedilen eziyet ve fesat ile meşhur olmayan değerli, üstün kişilerdir.”

Burada Şeyh Abdullah Azzam (*rahimehullah*)'a ait güzel bir söz aktarmıştır. Şeyh Abdullah Azzam (*rahimehullah*) der ki: “Hata yapmayan kişi oturan kişidir. –Hatalar hakkında konuşuyor- Çünkü evinde oturan kişinin hata yapması mümkün değildir. Hata yapan ve hataya düşen kişi hareket edendir. Asıl hata eden ve tökezleyenler bunlardır. Bilinir ki, kul hata ettiği zaman, Allah bunu affeder. Bizim de mevki sahibi kişilerin hatalarını görmezden gelmemizi ister. Sahih hadiste geldiği gibi: “Mevki sahiplerinin hatalarını görmezden gelin.” Burda yola çıkarak İbnul Kayyim der ki: Bundan dolayı, bir kişinin toplum içinde iyilikleri ve güzellikleri yayılmış ve hayrı emreden biri olarak bilinmiş ise diğerlerinde görmezden gelinmeyen hataların bu kişi hakkında görmezden gelineceği hakkında selef ve halef âlimleri ittifak etmişlerdir. Çünkü hata pisliktir. Su da iki küllüye ulaşınca pislik taşımaz. Hata onun güzellik ve hayır amelleri denizinde kaybolan bir pisliktir.” Sözü bitti.

Bunlardan kastımız: İnsanın öncü olanların faziletini kadrini bilmesidir. Bu İslam'ın bizi kendisine çağırdığı şeydir. Fazilet sahibi, öncülük sahibi ve yaşlı olan kişileri yüceltmek gibi. . . Ancak had bunun dışındadır. Eğer burada herhangi bir kötülük veya günah varsa, Kur'an ve Sünnetin bize gösterdiği şeri kurallar çerçevesinde onlara iyilik emredilir ve kötülük de nehyedilir.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)'dan bizi itaatine yönlendirmesini ve günahları bizden uzak tutmasını istiyoruz. Muhakkak ki O'nun gücü her şeye yeter. Âmin.

Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

ENSAR'IN FAZİLETİ

İnsanlara bir takım isimler ve lakaplar takılır. Aynı zamanda Allah (*tebareke ve teâlâ*)’ın da insanları kendisi ile isimlendirdiği bazı isimler ve lakaplar vardır. Allah; Mü’minler, müslümanlar, tevbe edenler ve ibadet edenler gibi isimler vermiştir. Yine Allah (*tebareke ve teâlâ*) muhacirler ve ensar (yardımcılar) ismini de vermiştir. Özellikle de Ensar ismi. . .

Buhari, Ğeylan bin Cerir’in Enes (*radiyallahu anhu*)’ya şöyle sorduğunu rivayet etmiştir: “Ensar ismini siz mi kendinize koydunuz yoksa Allah mı size bu ismi verdi?” Enes (*radiyallahu anhu*) dedi ki: “Bilakis Allah (*azze ve celle*) bize verdi.”

Ensar ismi, lakabı ve bu yardım menzilesi Allah (*subhanehu ve teâlâ*) tarafından verilmiştir. Kim ensar ise, bu Allah’ın ona verdiği bir isimdir. Bu menzile isminden başlayarak büyük bir menziledir. “Ensar ismi”

Ensar’ın fazileti ve konumları hakkında, Kur’an ve Sünnet’te birçok delil vardır. Muhacir ve Ensar adlı dersimizde, Muhacir ve Ensar’ın fazileti ile ilgili Kur’an ve Sünnet’ten bazı delillerin zikri geçmişti.

Şeyh Abdullah el-Adem şöyle der: “Önemli bir uyarı! Ey Allah’ın dinine yardım etmek için hicret etmiş kişi! Muhakkak ki, bizim cihadımız Allah’ın muvaffak eylemesinden sonra ilk derece olarak bu ensar ile ayakta durmaktadır. Cihadın asıl dayanakları onlardır. Bunun daha iyi ilerlemesindeki asıl yakıt onlardır. Onlara karşı iyi davranmak şeriatın vacip kıldığı bir şeydir. Vacibin ancak kendisi ile tamamlandığı şey de vaciptir.”

Yine şöyle der: “Ey Allah’a hicret etmiş kişi bil ki! Bu dine yardım etmek ve bu yolda cihad etmek için kendilerine sığındığın ve konakladığın bu Ensar topluluğu, şüphesiz Allah Rasûlü (*sallallahu aleyhi ve sellem*) ve Muhacir ashabına ilk olarak yardım eden o Rabbani topluluğun bir uzantısıdır.”

Sonra şöyle der: “Onlardan iyilik yapanların iyiliklerini kabul etmeye karşı hırslı ol! Onlardan kötülük yapanları görmezden gel! Onların tökezlemelerini göz ardı et! Onların hatalarını affet! Onlara karşı iyi davran! Sevgili Mustafa (*sallallahu aleyhi ve sellem*) böyle tavsiye etmiştir.” Onlara karşı iyi davranmak ve hatalarını görmezden gelmek Muhammed (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in vasiyetidir. İnsanlara ve Muhacirlere, Ensar’a karşı hayırla davranmalarını tavsiye etmiştir.

Buhari’nin Sahihinde İbnu Abbas (*radıyallahu anhuma*)’dan Allah Rasûlü’nün (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in şöyle dediğini rivayet eder: “Muhakkak ki, insanlar çoğalacak ve Ensar azalacaktır. Öyle ki onlar yemekteki tuz gibi olacaklardır. Sizden kim herhangi birine fayda veya zarar verebilecek bir göreve vali tayin edilirse, onların iyi olanlarını kabul etsin ve kötü olanlarını da görmezden gelsin.” Bu Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in emridir.

Onların yüzlerine karşı güler yüzlü olmak, İslam ve ehli için sergiledikleri bu yüce yardım fiilini takdir etmek, onlara saygı göstermek; kendisine doğru yarıştıkları ve kendisinde buldukları o menzile sebebi ile onlara ikramda bulunmak; Bunların hepsi Ensar’a karşı iyi davranmak ve onları hak ettikleri menzilelere indirmektendir.

-Burada Şeyh el-Adem’in çok güzel bir sözü vardır.- Der ki: “Onlara davet ederken sevecen olmak, bu konuda aşamalı ilerlemek, onlara karşı yumuşak olmak, kanatları onlar için germek, onların karşısında Allah’ı razı edecek şekilde onlara karşı yumuşak sözlü olmak ve özellikle kendisinde ihtilafın caiz olduğu meselelerde onlara karşı inkarda aşırıya gitmemek, Ensar’a karşı iyi davranmaktadır.”

Ensar ile muamelede yumuşak ve hoşgörülü olmak, bizden istenilen ve teşvik edilen bir emirdir.

Hicret ve yardım Allah'ın dilediği vakte kadar uzayacaktır. İbnu Teymiyye (*rahimehullah*), Tatar savaşı döneminde genel olarak Müslümanlara yazdığı risalesinde günümüz ile uyuşan şeyler söylemiştir. Allah bütün kötülüklerden münezzehtir. "Allah'ın kendisi için hayır murad ettiği kişiler için en büyük nimetlerden biri de: Onun, kendisinde dinin yenilediği, Müslümanların şiarının tekrardan diriltildiği ve eski Muhacir ve Ensar'dan öncü olanlara benzeyen mücahid ve Mü'minlerin hallerini gördüğü bu zamana kadar diri kalmasıdır. Bu vakitte kim bu görevi yerine getirirse, Onlara güzellik ile tabi olmuşlardan olur. *"Allah onlardan razı olmuştur, onlar da Allah'tan razı olmuşlardır. Allah onlara, içinde ebedi kalacakları, zemininden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. İşte bu büyük kurtuluştur."*¹ "

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)'dan bizi onlardan kılmasını istiyorum. Âmin.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)'dan doğruluğu ve muvaffakiyeti istiyoruz. Âmin.

Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

1. Tevbe, 100

**İYİLİĞİ EMRETMEK VE
KÖTÜLÜKTEN ALIKOYMAK**

İyiliği emretmek ve kötülükten alıkoymak güzel amellerin en yücelerindedir. Allah (*tebareke ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “*Sizden, hayra çağıran, doğruluğu emreden ve kötülükten alıkoyan bir topluluk bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.*”¹ Allah (*subhanehu ve teâlâ*) iyiliği emreden ve kötülükten alıkoyanların kurtuluş ehlinden olduğunu bize bildirmiştir.

Bu ümmetin hayırlı olmasındaki bir sebep de; Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’ın bu ümmeti iyiliği emreden ve kötülükten alıkoyan bir ümmet kılmasıdır. Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurur: “*Siz, insanlar için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz; iyiliği emreder, kötülükten alıkoyar ve Allah’a iman edersiniz.*”² Bu ümmetin hayırlı olmasının sebebi, yüce ibadet olan iyiliği emretmek ve kötülükten alıkoymak ibadetini yerine getirmesidir.

İyiliği emretmek ve kötülükten alıkoymak hakkında ümmet için genel seferberlik ilanıdır diyebiliriz. Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’den bir ilan gelmiştir. Peki, ne ilanı? İlan, iyiliği emretme ve kötülükten alıkoyma ilanıdır.

Müslim’in sahihinde ve diğer yerlerde de geldiği gibi, Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmuştur: “Sizden kim bir kötülük görürse, onu eliyle değiştirsin.” Bütün Müslümanlar için genel bir ilan... “Sizden kim bir kötülük görürse, onu eliyle değiştirsin. Gücü yetmezse, dili ile değiştirsin. Bunda da gücü yetmezse, kalbiyle değiştirsin ki, bu da imanın en zayıf halidir.” Bu ilan bütün Müslümanlar için genel

1. Ali İmran, 104

2. Ali İmran, 110

seferberliktir. Kötülöklere karşı savaşın! Kötülöklere karşı elinizle dilinizle ve kalbinizle savaşın! Kötülöklere karşı genel bir savaş açın. Kötülöğün kalması artık mümkün değıldir.

İyiliğı emredip kötölükten alıkoymayı terk etmek veya gücün yetmesi halinde yeryüzünde kötölüğü değıştirmeden olduğı hal üzere terk etmek, Allah (*tebareke ve teâlâ*)'nın ümmetleri lanet etmesinin sebebidir. Allah'a sığınınız! Allah'tan afiyeti istiyoruz!

Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “*İsraioğullarından kâfir olanlar, Davud ve Meryem oğlu İsa'nın diliyle lanetlenmişlerdir. Bu, başkaldırmaları ve aşırıya gitmelerindendi.*” Başkaldırmak ve aşırıya gitmek... “*Onlar, işledikleri kötölükten birbirlerini alıkoymazlardı. Yapmakta oldukları şey ne kötüdür!*”¹ İşledikleri başkaldırma ve aşırıya gitme, iyiliğı emredip kötölükten alıkoymayı terk etmeleriydi. “Onlar, işledikleri kötölükten birbirlerini alıkoymazlardı. Yapmakta oldukları şey ne kötüdür!” İyiliğı emretme ve kötölükten alıkoymayı terk etmek ne kadar kötüdür!

İyiliğı emredip kötölükten alıkoyma terk edildiğı zaman, ümmet başıboş bırakılacaktır. Allah (*tebareke ve teâlâ*) başıboş bırakacaktır. Güç ve kuvvet yalnızca Allah'a aittir. İmam Ahmed ve Tirmizi, Huzeyfe bin Yeman (*radıyallahu anhu*)'dan Allah Rasülü (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: “Nefsimi elinde tutana yemin ederim ki, ya iyiliğı emreder ve kötölükten alıkoysunuz, ya da Allah kendi katından yakın zamanda üzerinize azap gönderir. Sonra Allah'a dua edersiniz ama duanız kabul edilmez.” Cezanın zilleti ve ardından Allah (*subhanehu ve teâlâ*)'nın bizi terk etmesi... Bizim duamızı umursamayacak! Bu hadis, Hasen Li-Ğayrihi'dir. Ahmed ve Tirmizi rivayet etmiştir.

Şeyh Abdullah el-Adem der ki: “İyiliğı emreden ve kötölükten alıkoyma kişinin emrettiğı ve alıkoymadığı şeyler hususunda bilgi sahibi ve din ilimlerinde basiretli olması gerekir. Cahil kişi Allah'ın dini hususunda ilimsiz konuşamaz.

1. Maide, 78-79

Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “*De ki: İşte bu benim yolumdur. Ben basiret (bilgi) üzere Allah’a çağırıyorum.*”¹

Kendisine çağırıldığı veya alıkoydu şey hususunda bilgi ve basiret sahibi olmak gerekir. İyiliği emreden ve kötülükten alıkoyan kişinin bilmesinin vacip olduğu şeylerden biri de; bu ibadetin ihlası talep ettiğiğidir.”

Bu davet, Allah (*tebareke ve teâlâ*) içindir ve onun yoluna davettir. Şahıslara davet değildir. Ben buradayım! Beni tanıyın ben bunlara şunlara sahibim! Allah’a sığınmıyorum. Bu ihlas mıdır? Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’dan bizi gösterişten afiyette kılmasını istiyoruz. Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’dan bizi İhlas ile rızıklandırmasını istiyoruz. Ve yine (şeyh) şöyle diyor: “Bu ibadet İhlası aynı zamanda gösteriş ve riyadan kaçınmayı ister. Bu rabbani görevi yerine getiren kimsenin bunu anlaması gerekir. Nefsine dikkat etmesi gerekir. Niyetini halis kılacak, bu konuda doğru olacak ve ameli ile insanların rabbini (sevabını) kast edecek.”

İyiliği emretmenin ve kötülükten alıkoymanın insanlar yanında bir mekânı vardır. Ancak bu bazen tam tersi de olabilir. İyiliği emretmek ve kötülükten alıkoymak insanların gazabını üstüne çekebilir. İyiliği emreden ve kötülükten alıkoyan kişinin, Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’nın iradesini gözetecek, amelini insanların rızası veya gazabı için değil de sadece Allah (*tebareke ve teâlâ*) için yapacak. İnsanlar bazı şeylerden razı oldukları gibi bazı şeylere de kızarlar.

Bazen insan, insanlar iyiliği kabul etmedikleri için o iyiliği emretmekten korkabilir. Bazen kötülükten alıkoymak ister ancak insanlar kendisi hakkında konuşacaklar veya kendisine saldırıp baskı kuracaklar gibi korkulardan dolayı korkabilir. Aynı şekilde âlimlerin karşısında da bir sıkıntı vardır. O da; sultandır. Onun baskısı, korkusu ve terörizm gücü vardır. Âlim Hak sözü söylemekten korkabilir. Sultanın baskısında korkar. Böylelikle zayıflar. Bazen bu korkunun sebebi sultan değil de insanların çokluğu olabilir. İnsanlara ne diyeceğim! Benim söylediklerimi kabul edecekler mi! Bundan dolayı, bu sözü gizleyebilir. HAYIR! Kişi, Allah (*tebareke ve teâlâ*) için amelini halis kılacak. Ona veya şuna bakmayacak.

1. Yusuf, 108

Şeyh şöyle der: “Ey iyiliği emreden ve kötülükten alıkoyan kişi! Bil ki, emretmek ve alıkoymak kendisinde zıtlığın olmadığı güçlü delil ile sabit olan meselelerde olur. Eğer, ihtilaf çok zayıf ve şaz ise o zaman bu meselelerden de yapılabilir.

Yani; iyiliği emretmek ve kötülükten alıkoymak nerelerde olurmuş? Kendisi hakkında açık delilin olduğu veya kendisinde şaz ihtilafın olduğu meselelerde olur. Mesela; çalgı ve eğlence aletleri... Bunlar hakkında ihtilaf vardır. Ancak bu ihtilaf şaz bir ihtilaftır. Şaz ihtilafa itibar edilmez. “İhtilaflı meselelerde alıkoyma yoktur.” Sözü ise, şaz olmayan muteber olan ihtilaf hakkındadır. Şöyle denilir:

Bütün ihtilaflar muteber değildir... Sadece Delilden payı olan ihtilaflar hariç...

Eğer böyle olmasa kendisinde ihtilafın olduğu birçok mesele olurdu. Muteber ihtilaf, Kur’an ve Sünnet’ten payı olan ihtilaftır. Der ki: “Muhakkik âlimlerin çoğu ferî meselelerde (ihtilaflı meselelerde) alıkoymanın olmadığını söylerler. Nevevi (*rahimehullah*)’ın da dediği gibi, bu meselelerde asıl olan nasihatleşmek ve açıklamaktır.” Bir şey sana göre tercihe şayandır, ancak bana göre değildir. Veya bir şey bana göre tercihe şayandır ancak sana göre değildir. Tercihe şayan olan veya olmayan şeyler hususunda iyiliği emretmek ve kötülükten alıkoymak yoktur. Bilakis bu konuda nasihatleşmek ve açıklamak gerekir. Nasihat edersin ve şunun daha fazileti olduğu söylersin. Bu konuda şöyle hadisler sabit olmuştur dersin. Bana göre bu zayıftır sana göre sahihtir. Tercihe şayan olan veya kıyasa uygun olan şudur... gibi şeyler söylersin.

Der ki: “Bilakis bu meselelerde kendisine güç yetiren ilim ehilleri için nasihatleşmek ve açıklamak gerekir. Gazali (*rahimehullah*) İhya kitabında Hisbe şartları hakkında der ki: -Burada Hisbe’den kast edilen iyiliği emretmek ve kötülükten alıkoymaktır. İyiliği emreden ve kötülükten alıkoyanlar, Hisbeciler olarak isimlendirilirler. Hisbe şartlarından biri de; bu meselenin içtihat dışında açıkça bilinen kötülük olması gerekir. Kendisinde içtihadın bulunduğu meselelerde Hisbe söz konusu değildir.” İctihad edilen meselelerde Hisbe yoktur.

Burada Şeyh el-Adem'in çok güzel bir sözü vardır. Der ki: "Ey Muhacir! Bunlara dikkat et! İşlerinde bilgi üzere ol! Bildiğin şeylere yapış! Bazen... -Burada şeyh çok önemli şeyler söylüyor? Kaderler seni fıkıh meselelerinde senin mezhebinden olmayan bir kavme gitmeni gerektirebilir. Bunun mezhebi budur veya falan şahısın da mezhebi şudur... Bu günümüzde bir çok cihad yerlerinde gerçekleşmektedir. İyiliği emretme ve kötülükten alıkoyma fiiline girişmeden önce bak, düşün ve kesinleştir.

İnsanların mezheplerini bil ki, sözler, ihtilaflar ve meselelerden hangisi muteber hangisi değil ayırt edebilesin. -Acaba bu mesele hakkındaki ihtilaf muteber midir değil midir? Bu mesele ilim, fıkıh ve bilgiye ihtiyaç duyar.- Davetinde hikmeti ve yumuşaklığı kullan. Sert olma, böylelikle topluluklar yanından dağılır ve kendini yakın ve uzak herkesin terk ettiği halde tek başına bulursun. Şunu sürekli hatırla ki, alıkoymak kendisinin haram olduğunda nas olan meselelerdedir. Kendisinde ihtilafın bulunduğu meselelerde değildir. Ebu Nuaym kendi senedi ile Süfyan es-Sevri (*rahimehullan*)'ın şöyle dediğini rivayet eder: "Bir kişinin kendisinde ihtilafın olduğu bir ameli işli-yorsa sende bu konuda başka bir görüşte isen, onu alıkoyma!"

İmam Ahmed bin Hanbel (*rahimehullah*) der ki: "İnsanlar iyiliği emretme hususunda iyi geçinmeye ve yumuşaklığa ihtiyaç duyarlar. Ancak günahını ve çirkinliğini açığa vuran bir adam ise, bunu alıkoymak ve açığa çıkarmak gerekir. Çünkü şöyle denilir; günahkarın hürmeti yoktur. Bunun da hürmeti yoktur."

Şeyh der ki: "Emreden ve alıkoyan kişilere vacip olan şey, insanların anlayacağı ve kavrayacağı kadarıyla hitap etmesidir. Onları güçlerini yetmediği amel ve fehimle zora sokmamalıdır. İsteddiği ve arzuladığı şeyi ulaştırma konusunda eğer büyük bozukluğa yol açmayacaksa, en münasip vakiti ve fırsatı kollaması gerekir. Allah muvaffak kılan ve doğru yola erıştirenidir."

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)'dan bizi itaatine yönlendirmesini ve günahları bizden uzak tutmasını istiyoruz. Âmin.

Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

KULUN RABBİNE YARDIMI

Allah (*tebareke ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “Ey iman edenler! Eğer siz Allah’a yardım ederseniz, O da size yardım eder ve ayaklarınızı sağlamlaştırır.”¹ Aramızdan bir çoğumuz Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’nın şu sözüne bakar: “O da size yardım eder ve ayaklarınızı sağlamlaştırır.” Allah size yardım eder ve ayaklarınızı sağlamlaştırır. Ancak bundan önce bir şart geçmiştir. “Eğer siz Allah’a yardım ederseniz, O da size yardım eder ve ayaklarınızı sağlamlaştırır.” Eğer siz Allah’a yardım ederseniz, O da size yardım eder ve ayaklarınızı sağlamlaştırır.

Peki, Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’ya yardım nasıl olur?

Şeyh Abdullah el-Adem der ki: “Kula yardımın inmesi için kuldan Allah için istenilen yardım; günahlardan uzak durması, kötülükleri terk etmesi, hayırlarda aceleci olması, güzel şeyler işleyerek Allah’a yakınlaşması, hatalardan dolayı bağışlanma dilemede devamlı olması, hatalar ve tökezlemelerden ötürü yerlerin ve göklerin Rabbi razı oluncaya kadar pişman olması ve tevbe etmesidir.”

İbnu Teymiyye (*rahimehullah*) şöyle der: Allah, izzet ve kuvvetin Allah’a tevbe eden itaat ehlinin olacağını yüce kitabı Kur’an’ın birçok yerinde bildirmiştir. –Kitabının birçok yerinde buna delalet vardır. –Hud suresinde geçen şu ayet gibi: “Ey kavmim! Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra O’na tövbe edin ki, üzerinize bol bol yağmur göndersin ve gücünüze güç katsın.”

1. Muhammed, 7

Ne zaman kuvvetinize kuvvet katacak? Bağışlanma gerçekleşince... “Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra O’na tövbe edin” Allah (*subhanehu ve teâlâ*) üzerinize bol bol yağmur göndersin ve gücünüze güç katsın. Burada kuvvet nekra (belirsiz isim) olarak gelmiştir. “Kuvvetinize kuvvet katsın.” Bu kuvvet nedir? Kuvvet nekradır. Yani kuvvetin farklı çeşitlerini içine alır. Bu maddi veya manevi kuvvet veya ikisini de içeren bir kuvvet olabilir. Allah manevi olarak sizin cesaret, sabır, sebat, öne atılma ve azimetinizi; maddi olarak da bedeninizi, silah konusunda kuvvet ve teçhizatınızı arttırır.

Şeyh der ki: “Kula yardımın inmesi için kuldan Allah için istenilen yardım; amelini Allah (*azze ve celle*) için halis kılması, niyetinde sadık olması, kendi güç ve kuvvetinden soyutlanması, dua ile Ona yalvarması ve O (*subhanehu ve teâlâ*) razı oluncaya kadar onun önünde zelil olmasıdır. Yine kuldan istenilen yardımdan biri de, Allah (*tebareke ve teâlâ*)’nın liderlik için seçtiği kimseleri işitip itaat etmesidir.”

Çünkü yardım, Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’nın emirlerini yerine getirmek ve Allah (*tebareke ve teâlâ*)’nın sevdiği yolda ilerlemektir.

Allah (*tebareke ve teâlâ*)’nın razı olduğu ve emrettiği şeylerden biri de, işitip itaat etmektir. Bu Allah (*tebareke ve teâlâ*)’ya yardımdandır.

(Şeyh) burada gerçekten önemli bir şey söylemiştir: “İstenilen yardımdan biri de, kendi güç ve kuvvetinden soyutlanıp Allah’ın güç ve kuvvetine sığınmasıdır.” Allah’a tevekkül etmesidir. Yani kişinin kendi gücüne tevekkül etmesi veya silahına tevekkül etmesi hatadır. Benim yanımda temiz yeni ve güçlü silah vardır diyerek maddi kuvvete dayanmamalıdır. Şuan Allah’a hamdolsun yanımda çok teçhizat vardır. Şöyle böyle teçhizat ganimet aldık. Alemlerin Rabbi olan Allah’a hamdolsun yanımda çok güzel ulaşım yolları var. Yanımda yeni silahlar var gibi... Bu silahla tevekkül etmektir. HAYIR! Tevekkül Allah (*tebareke ve teâlâ*)’ya yapılır.

Veya bazen Elhamdülillah falan komutan MaşaAllah çok güzel planlar hazırlıyor gibi... Burada komutana, onun zekâsına ve akıllılığına tevekkül ediyor. Bu hatadır.

Veya Kesin bir plan yaptık gibi. . . Bu da aynı şekilde plana tevekkül etmektir. HAYIR! Tevekkül Allah (tebareke ve teâlâ)'a yapılır.

Evet, hazırlık yapar ve plan hazırlarız. Güzel komutan, güzel ulaşımlar, harika temiz silahlar ve denenmiş kesin mermiler hazırlarız. Yani, bunları tam bir şekilde hazırlarız. Ancak Allah (tebareke ve teâlâ)'ya güvenir ve Allah (tebareke ve teâlâ)'ya tevekkül ederiz. Elimizde olanlara tevekkül etmeyiz. Eğer böyle olursa, Allah (subhanehu ve teâlâ) bizi ona bırakacaktır. Düşmanlar bunlara sahiptirler Allah (tebareke ve teâlâ) onları yardımsız bırakmıştır. Bu silahlar, planlar ve komutanlara onlar sahiptirler. Peki, neden onlar terk edilmişlerdir? Çünkü biz Allah'a tevekkül etmişizdir. Eğer biz Allah'a tevekkülü bırakır da onların tevekkül ettiklerine tevekkül edersek yeniliriz. Bu da, yardımdandır.

(Şeyh) Der ki: “Kula ilahi yardım nimetinin verilmesi için ondan istenilen yardımdan biri de, hazırlıklarının yapması ve donanımlı olmasıdır.” Çünkü şöyle yanlış bir anlayış vardır: Kim Allah'a tevekkül ederse, sebeplere sarılmayı terk eder. Bu acizliktir. Bu yenilginin sebebidir. Bu yanlış bir düşüncedir.

(Şeyh) burada Şeyh Ebu Katade el-Filistini'nin “İki metot arasında” adlı makalelerinde “kazandıkları bazı şeyler dolayısıyla şeytan onların ayağını kaydırmak istemişti.” Ayetinden konuşurken söylediklerini zikretmiştir. Şeyh Ebu Katade çok önemli bir söz söylüyor ve bütün mücahidlerin buna dikkat etmesini istiyoruz. Diyor ki: “Burada zikretmemiz gereken bir mesele vardır. Günahlar yenilginin sebebidir. –Çünkü yenilgi sebeplerinden biri günahdır. Tamam mı?- Bunların yenilgi ile süneni bir bağlantısı vardır. Yani bu günahlar, genel olarak yapılan hata ve günahlar değildir. Bu günahlar savaş ile alakalı olan günahlardır. Mesela; Hazırlığı terk etmek, -Bu yenilgiyi gerektiren bir günahdır.- cemaatten yüz çevirmek, -safları bölmek ve çekişmek- emire isyan etmek ve kaderi görevi yerine getirmemek; kendi konusunda faydalı olan emiri belirlemek gibi. . . Bu diğer günahları küçük görmek değildir. Ancak o günahların savaş sonucuna olan tesirlerini direk tesir değildir.”

Mesela dedik ki: Bütün günah ve hatalardan tevbe etmek gerekir. Dedik ki: Ben akraba ziyareti yapan biri değilim. Evet bu sonucu etkiler. Ancak kendisine düşülen daha büyük bir hata vardır.

Nedir o? Cemaati bölmektir. Bundan daha büyük hata vardır. Hazırlığı ve silah kontrolünü terk etmektir. Savaştan önce silahını kontrol etmemiş. Günahkar, hatalı ve eksik olmasına rağmen zafer istiyor. Tamam mı?

Der ki: “Bu diğer günahları küçük görmek değildir. Ancak bunların sonuca etkisi, cihad ve savaş ile alakalı olan günahların etkisi gibi değildir. Bundan dolayı Nuca’yı uzatmış oluruz” Nuca’yı uzatmak nedir? Nuca yeri kendisine hayvan gütmek için veya gezi için gidilen yerdir. Yakın yerler olmasına rağmen uzak yere gidene Nuca’yı uzattı denilir. “Bundan dolayı herhangi bir savaşta veya yerde yenilginin sebebini araştırırken gidip de, sila-i rahimi terk etmek veya yetim malını yemek gibi günahları yenilgi için araştırırsak Nuca’yı uzatmış oluruz. (Yolu uzatmış oluruz.) Böylelikle yenilginin asıl sebebini terk ederiz. Sebeb ve sonuç, iş ve sonuç, günah ve yenilgi arasındaki ilahi kadere önem göstermemiz gerekir.”

Allah sizi hayır ile mükafatlandırсын. Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun!

İLİM VE CİHAD

ŞURA!

Şura dindendir ve ibadettir. Kendisi ile Allah (*subhanehu ve teâlâ*)'ya yakınlaşırız. Nedir o? Şuradır. İster buna vacip diyelim istersek de müstehap diyelim sonuçta bu Allah (*tebareke ve teâlâ*)'nın sevdiği bir şeydir. Yine bu Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'in sünneti, onun ve râşid halifelerin yoludur.

Şuranın yapılması ibadettir ve Allah (*tebareke ve teâlâ*)'ya yakınlaşmaktır. Bu ibadette yüce faydalar vardır. İbnul Arabî “Akhâmu-l Kurân” kitabında şura hakkında konuşmuş ve şöyle demiştir: “Cemaat için ülfet kaynağıdır, -şuan şuranın faydalarını sayıyor.- akıllar için bir araştırmadır ve doğruya ulaşmanın bir sebebidir. Şura yapan her topluluk doğruya ulaşmıştır.” Bu doğru sözdür.

O zaman hakimiyet, mülkiyet, idare ve emirlik ancak şura ile doğru olur. Şura şartı ihlal edilirse, emirlik, idare, mülkiyet ve hakimiyet fesada uğrayacaktır. İnsanları yönetmekte istenilen sonuç şura dışında elde edilemez.

Şura faydasının yüceliği ve mekânından ötürü Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) ashabı ile istişare ederdi. Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) masumdur ancak buna rağmen onlar ile istişare ederdi. Sahabe ile Bedir’de, Uhud’da ve diğer yerlerde de yaptığı gibi sürekli istişare ederdi. (*Allah onlardan razı olsun*)

Buhari (*rahimehullah*) der ki: “Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’den sonra gelen emirler mübah olan şeyler hususunda sebeplere sarılma babından ilim ehlinde güvenilir olanlar ile istişare ederlerdi.”

Süfyan es-Sevri de şöyle der: “İstişare ettiğin kişiler Allah-u Teâlâ’dan korkan, emanet ve takva sahibi kişiler olsun.”

Şura Ehli! Peki, insan kimler ile istişare etmelidir? Bir şeyleri gösterecek olanlar ile istişare etmelidir. Yani, görüş sahipleri, emanet ve din sahibi olan kişiler ile istişare etmelidir. Takvalı, aldatma yapmayan, Allah (*tebareke ve teâlâ*)’dan korkan, sana bir şeyler gösterecek olan kişiler ile olmalıdır.

Eğer bir kişi Allah (*tebareke ve teâlâ*)’dan korkar ve ondan sakınırsa, onun kalbindeki bu takva onu doğru söylemeye ve emanet ehli olmaya itecektir. Allah (*tebareke ve teâlâ*)’dan korktuğundan dolayı bilmiyorsa; bilmiyorum, diyecektir. Kendisinde fesadın olduğu hiçbir şeye işaret etmeyecektir. Çünkü o Allah (*tebareke ve teâlâ*)’dan korkuyor ve ahiret hayatını arzuluyordur.

Şura Ehlinde aranan en büyük şart, takva ve emanet ehli olmaları ve aynı zamanda tecrübe sahibi olmalarıdır. Eğer tecrübe ve görüş sahibi varsa bunlar ile istişare yapılır. Birçok insan tecrübe ve görüş sahibi değildirlir. Peki, bunlar ile istişare yapılır mı?

Şura veya istişare hükümlerini geniş olarak “Emirlik Hükümleri” derslerimizde açıkladık. Takriben bir ders şura hükümleri hakkındaydı. İster bu genel emir için –Emirul Mü’minin veya Halife- isterse de cemaat emirlikleri için fark etmez bunları işledik.

Şeyh Abdullah el-Adem der ki: “Bir Uyarı! Yaşı küçük olan kişi –yani yaş bakımından ufak insan- dinç gençler şuradan engellenmez. Ömer (*radiyallahu anhu*)’nun meclisi yaşlı olsun genç olsun fark etmez, kariler ve Âlimler ile doluydu.” Evet! Bu Ömer (*radiyallahu anhu*)’dan bilinir ve meşhurdur ki, o sahabe, din ve takva ehli olanlar ile daha küçük ve genç olsalar bile istişare ederdi. Bu konuda kıssalar da bilinir.

Der ki: “Ömer (*radiyallahu anhu*)’nun meclisi yaşlı olsun genç olsun fark etmez, kariler ve âlimler ile doluydu. Zühri’nin de dediği gibi bazen onlar ile istişare ederdi. O (*radiyallahu anhu*) şöyle derdi: Sizden kimseyi yaşının ufaklığı görüşünü söylemekten engellemesin. Muhakkak ki, görüşün yaşın ufaklığı veya büyüklüğü ile alakası yoktur. Bilakis bu, Allah’ın istediği yere yerleştirdiği bir şeydir.”

Buhari (rahimehullah) der ki:¹ Kariler ister genç isterse yaşlı olsunlar Ömer (radiyallahu anhu)'nun şura ehlilendi. O Allah (azze ve celle)'nin kitabında duranlardandı.” Burada Ömer bin Hattab'ın halini anlatıyor.

Maksadımız şudur: Şura, İslam ümmetinin alametidir. Allah (tebareke ve teâlâ) Mü'minlerin aralarındaki işlerin şura olması ile onları övmüştür. Allah (subhanehu ve teâlâ)'dan da bir emir gelmiştir: “İşlerin hususunda onlar ile istişare et.”² “Emirlik Hükümleri” dersinin Şura hükümleri bölümünde söylediğimiz gibi, ister bu emir vacip olsun isterse de müstehap olsun fark etmez.

Kastımız şudur: Şura, bir görev, sünnet, edep ve İslami bir yoldur. Öyle ki şayet şura terk edilecek olsa, insanlar bölünürler. İnsanlar sadece şura ile düzelirler. Mülkiyet, hakimlik, emirlik ve idare ancak şura ile düzelir. Emir, komutan ve benzerlerine; Din, emanet ve doğruluk sahibi kişiler ile istişare yapmaları gerekir.

Allah (subhanehu ve teâlâ)'dan bizi itaatine yönlendirmesini ve günahları bizden uzak tutmasını istiyoruz. Âmin.

Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

1. Bu Buhari “Sahihu'l Buhari” kitabının yazarıdır.
2. Ali İmran, 159

ALLAH VE RASÛLÛNE
DÖNDÜRMEK

Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “*Herhangi bir hususta anlaşmazlığa düştüğünüz takdirde, Allah’a ve ahiret gününe gerçekten inanıyorsanız, onu Allah ve Rasûlüne arz edin. Bu, daha iyidir, sonuç bakımından da daha güzeldir.*”¹ Eğer Allah’a ve ahiret gününe inanıyorsanız, kendisi hakkında tartıştığınız şeyleri Allah ve Rasûlüne döndürün. Sanki bu İman’ın bir şartı ve delilidir. Aranızda bir çekişme gerçekleşirse döneceğiniz yer, Allah ve Rasûlüdür. Yani kitap ve sünnettir.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “Hakkında ayrılığa düştüğünüz herhangi bir şeyin hükmü Allah’a aittir.”² Hükmü Allah’a aittir. Yani, vahye; Kur’an ve Sünnete aittir.

Şeyh El-Adem şöyle der: “Rabbinin rızasını umarak Cihada çıkmış kişi! Bil ki, tartışılan meseleleri Allah ve Rasûlüne döndürmek İman’ın ve Tevhid’in gereklerindedir. Bu İman’ın bir alametidir. Bunun zıttı da, küfür, nifak ve sapıklıktır.”

Yine şöyle der: “Allah’ın ve Rasûlünün emirlerine en çok yapışması gerekenler, insanları dinlerine döndürmek, Allah (*tebareke ve teâlâ*)’nın şeriatını kaim kılmak ve Allah’ın hükümlerinin üzerini örtmesi isteğiyle şeytan dostlarının çıkardığı düsturları bitirmek için Allah yolunda cihada çıkan mücahidlerdir. Mücahidlerin Allah yolunda cihada çıkmalarının sebebi, Allah’ın muvahhid kulları için razı olduğu kanun hüküm sürsün diye ilahlık taslayan beşerlerin gasp ettiği hakları almak ve asıl sahibine (*azze ve celle*) teslim etmektir.”

1. Nisa, 59

2. Şura, 10

Mücahidlere ve genel olarak Mü'minlere vacip olan şey, aralarında çıkan herhangi bir tartışma veya ihtilafı Allah'ın kitabına ve Rasûlünün sünnetine döndürmektir. Kul hevasından ve hevasına tabi olmaktan sakınsın. Bu da, hükmün kendi lehine olduğu zamanlarda Allah'ın kitabına ve Rasûlünün sünnetine muhakeme olmayı istemesi, kendi aleyhine olduğunda da gevşeklik göstermesidir. Bu büyük bir sıkıntı ve tehlikedir. Hatta bu münafıkların sıfatlarından- dır. Hüküm kendi lehlerine olduğunda hemen Allah (*tebareke ve teâlâ*)'nın hükmüne koşarlar. Ancak lehlerine olmadığı zaman ise...

Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurur: *“Allah'a ve peygambere inandık ve itaat ettik, derler. Sonra da onların bir kısmı bunun ardından yüz çevirirler. Hâlbuki onlar inanmış degillerdir. Aralarında hüküm vermesi için Allah'a (Kur'an'a) ve peygambere çağırıldıkları zaman, bir de bakarsın ki içlerinden bir grup yüz çevirmektedir. Ama gerçek (verilen hüküm) kendi lehlerinde ise, boyun eğerek ona gelirler.”*¹ Hak kendilerinden olunca boyun eğerek gelirler. Neden böyle yaparlar? Neden hak kendilerinin olunca boyun eğerek gelirler? Ve neden kendi aleyhlerine olunca...?”

Buyurdu ki: “Onların kalplerinde hastalık mı var?” Allah'ın kitabında hastalık geçtiği zaman kast edilen, kalp hastalığıdır. Bazen de kast edilen hastalık, şehvet olabilir. *“Kalbinde hastalık olan kimse ümide kapılmasın.”*² burda şehvettir. Bazen de hastalık şüphe olabilir. Bazen de hastalık nifak olabilir. Allah-u Alem burada hastalıkla kast edilen, nifaktır. *“Kalplerinde bir hastalık mı var, yoksa şüphe ve tereddüde mi düştüler?”*³ Allah'ın dini hakkında şüpheye düşüyorlar. Bu fili yapanların kalplerinde nifak mı vardır? Yoksa onlar din hakkında şüphe mi duyuyorlar? *“Yoksa Allah ve Rasûlünün kendilerine karşı zulüm ve haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar?”*⁴ Allah'ın veya Rasûlü'nün kendilerine zulüm edeceklerini mi zan ediyorlar? Allah (*subhanehu ve teâlâ*) bunlardan yücedir. Bu seçeneklerin hepsi, İslam'dan çıkaran bir küfür, nifak, Allah'a ve Rasûlü'ne kötü zan beslemektir. *“Kalplerinde bir hastalık mı var, yoksa şüphe ve tered-*

1. Nur, 47-49

2. Ahzap, 32

3. Nur, 50

4. Nur, 50

*düde mi düştüler? Yoksa Allah ve Rasûlünün kendilerine karşı zulüm ve haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar? Hayır, işte onlar asıl zalimlerdir. Aralarında hüküm vermek için Allah'a (Kur'an'a) ve Rasûlüne davet edildiklerinde, mü'minlerin söyleyeceği söz ancak, "işittik ve iman ettik" demeleridir. İşte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir. Kim Allah'a ve Rasûlüne itaat eder, Allah'tan korkar ve O'na karşı gelmekten sakınırsa, işte onlar başarıyı elde edenlerin ta kendileridir."*¹

Hakem, Allah'ın kitabı ve Rasûlünün sünnetidir. Peki, kitap ve sünnet nasıl hüküm verecek? Bir hakim gerekecektir. Bunlar da âlimlerdir. Âlimleri takdir etmek, menzilelerini bilmek ve Kur'an, sünnetten gösterdiği şeylere uymak bizden talep edilmiştir.

Şeyh der ki: "Bu bap da bilinmesi gereken şeylerden biri de, Âlimlere itaat etmenin vacip olmasıdır. Hatta bu Müslüman üzerine anne ve babalara itaatten daha çok farzdır. –Ebeveyne itaat vaciptir. Âlimlere de itaat vaciptir.- İbnul Kayyim (rahimehullah)'ın da dediği gibi. –"Âlimlere itaat etmenin ebeveyne itaat etmekten daha büyük farz olduğunu İbnul Kayyim söylüyor.- Hatta ilim ehlerinden çoğu şu ayyette kast edilen emrin: *"Ey iman edenler! Allah'a itaat edin. Peygamber'e itaat edin ve sizden olan ulu'l-emre (idarecilere) de."*² Âlimler ve fakihler olduğunu söyler. Bunu Cabir bin Abdullah, İbnu Abbas, Mücahid, Ata, Hasan-ı Basri ve Ebul Âliye söylemiştir. Bu Ahmed bin Hanbel'in görüşüdür. İmam Malik de bu görüşü seçmiş ve aynıını İbnul Kayyim de söylemiştir."

Şeyhul İslam İbnu Teymiyye şöyle der: "Allah (azze ve celle) tartışma anında meseleyi Allah'a ve Rasûlüne döndürmeyi emretmiştir. Çünkü hatadan masum olan sadece hak olanı söyler. Kim de tartışma anında onun hakkı söylediğini bilirse, ona tabi olması vacip olur." Hakta heva olmaz. Allah'ın sözünde, Allah ve Rasûlünün hükmünde heva, birine sevgi ve süsleme olmaz. Bilakis bu hüküm tam bir insaftır.

1. Nur, 50-53

2. Nisa, 59

Bize Allah'ın ve Rasûlü'nün sözü veya Allah'ın ve Rasûlünün hükmü gelirse, bizim üzerimize Allah'ın emrine ve Rasûlünün sünnetine teslim olmak, kabul etmek ve boyun eğmek vacip olur. Kitaba ve sünnete döndürmek de İman'ın gereklerindedir.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)'dan bizi iman ehlinde eylemesini ve itaatine yönlendirmesini istiyorum. Âmin.

Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

İLİM VE CİHAD

HİCRETTE ÖLMENİN FAZİLETİ

Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmuştur: “Kim Allah yolunda evinden ayrılırsa ve ölürse, şehittir.” Kim Allah yolunda cihad için yola çıksa ve sonrada herhangi bir ölüm şekli ile ölse, Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) onun şehid olduğunu haber vermiştir. Şehid de inşâallah cennettir.

Burada şehid şeyh Abdullah Azzam (*rahimehullah*) “Cihad, fıkıh ve içtihatır” bölümünde Allah yolunda muhacir olarak ölen kişi hakkına şöyle söyler: “Eğer siz Allah yolunda çıkmışsanız sizin uyumanız da uyanık olmanız da ecirdir. -Bu, hadiste geçmektedir. Şimdi zikredeceği şeylerin geneli de hadislerde geçmektedir.- Yemek ecirdir. Oynamak ecirdir. Şakalaşmak ecirdir. Uyumak ecirdir. –Subhanallah! Uyumak, uyanık olmak, ciddi olmak ve şakalaşmak bütün ameller ecirdir.- Allah yolunda çıktığın müddetçe bunların hepsi ecirdir. Eğer şuan ölürsen nasıl ölürsen öl şehitsindir. İshal ile, hastalık ile, spor yaparken yüksek bir yerden atladın, kafanın üzerinde düştün ve öldün; bu şekillerin hepsi Allah yolundadır. Kardeşin ateş etti, sana isabet etti ve öldün, o zaman sen şehitsin. Yanlılıkla kendine ateş ettin ve öldün, sen şehitsin. Sahih bir hadiste şöyle geçmektedir: “Kim ayağını bineğinin üzerine koyar ve sonrada oradan düşer ve ölürse, veya kendisini hâmmе ısıtırırsa, -Yani akrep veya yılan ısıtırırsa- ölürse, veya herhangi bir çeşit ile ölürse, bu kişi şehittir ve o kişiye cennet vardır.” Eğer Allah yolunda çıktıysan, ne şekilde ölürsen öl fark etmez. Senin için ölmek eşittir. Ecir aynıdır ve şehadette yine aynı şehadettir.” Allah’ın faziletinden istiyoruz.

Şeyh Abdullah el-Adem şöyle der: “Salih selef Allah yolunda cihada çıktıktan sonra hangi ölüm ile Allah’a karşılaşacağını umursamazlardı. İsterse Allah yolunda öldürülsünler isterse de kendi ecelleri ile ölsünler, onların neticeleri birdi. O da, Allah’ın rızasını kazanmak, güzel bir rızık ve sevdikleri hoş bir girişti. İbnu Kesir ve Kurtubi tefsirlerinde şunu zikrederler: Değerli sahabi Fudale bin Ubeyd el-Ensâri (*radiyallahu anhu*) deniz sahilinde iki cenaze ile karşılaştı. -Savaşa çıkmıştı ve deniz sahilinde iki cenaze ile karşılaştı.- Biri mancınık ile ölmüş biri ise eceli ile vefat etmişti. Fudale bin Ubeyd kendi eceli ile ölen kişinin kabrinin önünde durdu. -savaşta değil de kendi eceli ile kişinin kabrinde- Kendisine denildi ki: Şehidi bırakıyorsun da onun yanında oturmuyor musun? -Onun yaptığını inkar ettiler. Nasıl ölen adamın kabrinde durursun da şehid olanın kabrinde durmazsın?- Dedi ki: İki çukurun hangisinden dirileceğimi hiç umursamam.”

Yani, eğer ölen ben olsaydım, ister şehid olanın isterse de ölenin kabrinden diriltileyim benim için fark etmez. Neden? Allah’ın şu ayeti ile kendine delil getirmiştir: “*Allah yolunda hicret edip de sonra öldürülmüş veya ölmüş olanlara gelince, Allah onlara muhakkak güzel bir rızık verecektir. Şüphe yok ki Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır. Elbette onları hoşnut olacakları bir yere sokacaktır. Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, halimdir*”¹ Güzel bir rızık aldıktan sonra, ve hoşnut olacağın bir yere girdirildikten sonra daha ne istiyorsun Ey Kul! Vallahi iki çukurun hangisinden diriltileceğimi umursamam.

Bu Allah yolunda ölen kişinin faziletleridir. Allah yolunda muhacir ve mücahid olarak çıkan veya daha doğrusu mücahid olarak çıkan ve daha sonra herhangi bir çeşit ile ölen kişi şehittir ve Allah katında onun için güzel bir rızık vardır.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’dan bizi İman ehlinde eylemesini ve itaatine yönlendirmesini istiyorum. Âmin.

Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

1. Hacc, 58-59

İLİM VE CİHAD

GARIPLER

Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: “İslam garip olarak başladı ve tekrar başladığı gibi garip haline dönecektir. Gariplere Tübâ!” Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) “Garipler” sıfatında olanları övmüştür ve onlara: Tübâ, demiştir. Yani, Onlara müjdeler olsun. Aynı zamanda Tübâ cennette bir ağaçtır. O gariplere müjdeler olsun.

Garipler ile kast edilenler, Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) ve ashabının oldukları gibi, vahye; Kur’an ve Sünnete tutunanlardır. Gariplerin manası budur. Buradaki garipliğin manası, muhalefet veya tuhaflik değildir. Bilakis bunun manası, Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’in üzerinde olduğu yola tabi olmaktır. “İslam garip olarak başladı.” Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) de yaptığı gibi dinlerine bağlı kalıyorlardı. O zaman gariplik, doğru için insanlardan ayrılmak anlamındadır.

Fesat, muhalefet ve bidatler çoğalacak, böylelikle sünnet ve hak garip, sağlam temel batıl ve hakka uyan şeyler ise kötü olacak. Gariplikten kast edilen budur. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) ve ashabının üzerinde oldukları yola tutunmaktır.

Ahir zamanın garipliği, Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) ve ashabının (Allah onlardan razı olsun) oldukları gibi ilk gariplik ile aynıdır ve standarttır.

“İslam garip olarak başladı ve tekrar başladığı gibi garip haline dönecektir. Gariplere Tübâ!”

Şeyh Abdullah el-Adem şöyle demiştir: “Nebevi hadisler gariplerin özelliklerini açıklamış ve çeşitli yerlerde buna işaret etmiştir.” Sonra şeyh genel hadislerdeki özelliklerini zikrediyor. Der ki: “Onlar kabileleri terk edenlerdir. –İlk başta olduğu gibi her kabileden

Salihler toplanıyorlardı.- Onlar kabileleri terk edenlerdir. Onlar İnsanların Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)'in sünnetinden bozduklarını düzeltenlerdir. –Bu önemli bir mesele ve önemli bir kayıttır. “İnsanların bozduğu şeyleri düzeltirler.- Onlar çok insan arasından az olan Salihlerdir. –Salih olanlar ve düzeltenler onlardır.- Onlara karşı çıkan, kabul edenlerden daha çoktur. Onlar dinlerine kaçanlardır. Kıyamet günü İsa bin Meryem (aleyhisselam)'ın yanında toplanacaklardır.”

Bu hadislerden toplanmıştır. Aynı şekilde İmam İbnul Kayyim de “Medâricu-s Sêlikin” kitabı Gariplik konusunda bunları zikretmiştir. Özelliklerini toplamış ve bunun üzerinde konuşmuştur.

Yani, bu özellikler Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) ve ashabının (Allah onlardan razı olsun) özelliklerinden toplanmıştır. Vahye; Allah'ın ve Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)'in sözüne tutunmaktır. Buna tutunmak garipliktir.

“İnsanların kötüleştigi, alçalmaya başladıkları, kötülüğün hüküm sürdüğü, fitratın bozulduğu, iyiliğin azaldığı, sana yol gösterecek ve hak yolda yardımcın olacak kimsenin kalmadığı, sünnet bilgilerinin kaybolduğu ve Mustafa (sallallahu aleyhi ve sellem)'in emrettiği doğruya seni elinden tutup götürececek kimsenin kalmadığı gün bu gariplerin özellikleri açığa çıkar ve yücelikleri belirir.”

Sonra Şeyh El-Adem şöyle der: “Bu zamanda en çok garip olan insanlar; yakınlarından ayrılan, vatanlarını terk eden, sevdiklerinden ayrılan, lezzetlerini terk eden, cahiliyeden ve cahiliye çamurundan kurtulan, hiçbir tağuta yağcılık yapmayan, dinleri hususunda kin sahibi hiçbir kâfire alçaklık göstermeyen, heva sahipleri ile beraber kötülüğe yönelmeyen, bidat ehline dayanmayan bilakis Nebilerinin sünnetine yapışan, onun izine tabi olan, ashabının menheci üzerinde yürüyen, değişmeyen ve dönmeyen mücahidlerdir. Onların bu uzun ve istenilen sona ulaştıran yoldaki liderleri Allah Teâlâ'nın şu sözüdür: “*Nice peygamberler var ki, kendileriyle beraber birçok Allah dostu çarpıştı da bunlar Allah yolunda başlarına gelenlerden yılmadılar, zaafa düşmediler, boyun eğmediler. Allah, sabredenleri sever. Onların sözleri ancak, “Rabbimiz! Bizim günahlarımızı ve işimizdeki taşkınlıklarımızı başışla ve (yolunda) ayaklarımızı sağlam tut. Kâfir topluma karşı bize yardım et.” demekten ibaretti. Allah da onlara hem dünya nimetini, hem de ahiretin güzel mükâ-*

*fatını verdi. Allah, güzel davrananları sever.*¹ Ahir zamandaki gurbet budur.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’dan sonumuzu hayırlı kılmasını ve bizden razı olduğu halde canımızı almasını istiyoruz. Âmin.

Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

1. Ali İmran, 146-148

İNSANLAR İLE İYİ GEÇİNMEK

İmam Buhari sahihinde Bir hadis tahrîç etmiştir. Bu hadisi de “İnsanlar ile iyi geçinme bâbı” diye başlık koymuştur. Buhari’nin sahihindeki başlık “İnsanlar ile iyi geçinmek” olarak gelmiştir. Aişe (*radiyallahu anha*) şöyle rivayet ediyor: Bir adam Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in yanına girmek için izin istedi. Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: “Ona izin verin. Aşiretin oğlu ne kadar kötü! – veya, aşiretin kardeşi ne kadar kötü, dedi- Adam içeri girince onunla yumuşak bir şekilde konuştu. –Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) o adam ile yumuşak konuştu. Ona “Aşiretin kardeşi ne kadar kötü!” dedi ve yanına girdiğinde onunla yumuşak konuştu.- Dedim ki: “Ey Allah Rasûlü! Ona söylediğin şeyleri söyledin ve sonrada yumuşak konuştun! Dedi ki: “Ey Aişe! Allah katında menzilesi en kötü olan insanlar, insanların kabalığından dolayı kendisini terk ettiği kişilerdir.” Bu hadisi Buhari tahrîç etmiştir.

Bu hadis insanlar ile muamele de önemli bir hadistir. Bu adam Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in yanına gelmiştir ve Nebi bu adamı kötü sıfatı ve ahlakı ile nitelendirmiştir. Bu adamın ahlakı, hareketleri ve tutumu kötüdür. “Aşiretin kardeşi ne kötü!” Peki, Nebi’nin tutumu nasıldı? Nebi’nin ameli İslam’dan, ahlakından ve Kur’andan kaynaklanmaktadır. Bu ahlak karşı tarafın veya hasmın ahlakından kaynaklanmaz. O aşiretin ne kötü kardeşi! Ancak benim ahlakım nasıl olmalıdır? Ona islam edebi ile muamele etmem gerekir. Âlimler bunu “Mudârât” olarak isimlendirmişlerdir.

Mudârât nedir? Mudârât, öğretirken cahile yumuşak olman ve günah işleyene yumuşak davranmadır. Bu mudâhane’nin tersidir. Mudâhane, günahkarın günahına razı olmaktır. Farka bakın! Mu-

dârât, günahkara yumuşak davranmaktır. “*Onlar senin müsamaha göstermeni temenni ettiler (istediler), o zaman onlar da müsamaha göstereceklerdi.*”¹ Mudâhane, onların içinde bulunmuş oldukları hata, zulüm, günah ve masiyete rıza göstermeyi açığa vurmaktır.

Başka kolay bir tarif ile şöyle denilebilir: Mudârât, dünya veya din maslahatını korumak için dünyayı harcamandır. Din veya dünya maslahatı için dünyanı harcaman mudârâttır.

Mudâhane ise, dünyayı korumak için dini harcamandır.

Birincisi, mudârâttır ve caizdir. İkincisi, mudâhanedir ve haramdır.

Burada Şeyh Abdullah el-Adem şöyle der: “Bu sünneti yerine getirmeye en evla olan insanlar, -yani, cahile ve insanlara yumuşak davranmak olan mudârât sünneti- kendilerine Allah yolunda cihad etme ve Allah’a davet etme yolunda çok zorlukların çıktığı mücahidlerdir. Bu sünneti yerine getirmek, şüphesiz hayrı getirecek ve kötülüğü de itecektir. İnsanların kalpleri bunun ile ısınır ve yanlarında taşıdıkları hakka bunun ile yönelirler. Yine bu sünnet ile, söz ve amelde sevgili Mustafa (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in sünnetine uyanların az olduğu zamanda Allah’ın kendilerine bahşettiği bu amel (Cihad ameli) insanlara sevdilir. Allah başarıya erdirendir.”

Şeyh Ebu Muhammed el-Makdisi “Otuz Risale” kitabında Müslümanları sadece Allah düşmanları ile iyi geçinmelerinden dolayı tekfir edenleri anlatıyor. Bunların bu konuda karıştırmışlar ve mudârât ile mudâhane’nin arasını ayıramamışlardır. Mudârât’ı küfür olarak saymışlardır ve mudâhane haram olmasına rağmen bunu küfür saymışlardır. Bu konuda şeyh der ki: “Ben onlardan bazı toplulukların Allah’ın dininde küfür olmayan şeyden ötürü muhaliflerini kötülediklerini, bidat işlemeye nispet ettiklerini hatta tekfir ettiklerini gördüm. -Onu küfür zannetmişler ve adama küfür hükmü vermişler.- Hatta bu amellerden bazıları onların akıllarının idrak edemediği meşru olan övülmüş mudârâttandır.”

1. Kalem, 9

Buna örnekler vermiş ve şöyle demiştir: “Bunlar, kâfirler ile oturan, onları ziyaret eden, onların yanına giren, onların yüzlerine gülen ve onlara yumuşak davranan kişileri tekfir etmişlerdir. Kâfirler ile tokalaşan, şakalaşan, onlar ile beraber gülen ve onlara kibar davrananları evlasiyla tekfir ederler. Doğru olan ise, bunların hepsini bir tutmak ve sadece bunun sebebi ile tekfir etmek helal değildir. Kâfirler ile oturmak, ziyaretleşmek, kâfirleri davet etmek için yanlarına girmek, onlar ile konuşurken yumuşak olmak, onlara karşı güzel bir şekilde mücadele etmek, onları hikmet ve güzel öğüt ile davet etmek gibi bunlardan bazıları -Yani şeyhin zikrettiklerinden bazıları- meşrudur.”

Der ki: “Sana önceden de Buhari sahihinden sunduğumuz gibi, Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) hasta olan Yahudi bir çocuğu ziyaret etmiş, onu İslam’a çağırmış ve çocuk Müslüman olmuştur. O zaman Müslüman birinin kâfir kişinin islama girmesi ümidi ile hastalığında onu ziyaret etmesi ve ona iyi davranması caizdir.”

Maksat şudur ki, mudârât sünnettir ve Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in ahlaklarından bir ahlaktır. Mudâhane ise, yerilmiştir ve kötüdür.

Mudârât insanın münasip vakitlerde yaptığı bir ibadettir. Sertliğin bir vakti vardır ve yumuşaklığın da bir vakti vardır. İnsanın her şeyi yerli yerine koyması da hikmettir.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’dan söz ve amellerimizde bize hikmet rızkını vermesini istiyoruz. Âmin.

Allah sizi hayır ile mükafatlandırсын. Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

MÜCAHİDLER ARASINDA
İHTİLAF ÂDÂBI

İhtilaf ve çekişme anında dönüş yeri, kitap ve sünnettir. İhtilaf anında dönüş Allah (*subhanehu ve teâlâ*)'nın kitabına ve Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'in sünnetindedir. Kitap ve sünnet ile hükmedecek olanlar da, adamlardır. (yani ilim ehli/âlimlerdir) İhtilaf ilim ehline döner. Arada bir ihtilaf gerçekleştiği zaman hüküm; kitaba, sünnete ve kitab ve sünnet ile hükmedecek olan güvenilir, adaletli ve salih ilim ehline döner. İhtilaf ve çekişmede asıl olan, ihtilaf anında insanların kitaba, sünnete ve kendileri hakkında hayır, fazilet ve doğruluk bakımından şahitlik edilmiş olan Âlimlere dönmektir. Bu bilinen ve kendisi hakkında ittifak olan bir meseledir. Ancak bunla beraber ihtilaf anında kendisine uymamız gereken bazı âdâplar vardır. Normal hayatta güzel ahlak kolaydır. Ancak ihtilaf anında ise bu ahlaklar büyük azimet ister.

Münafığın özelliklerinden biri de, düşmanlık ettiği zaman aşırıya gitmesidir. Nifaktan Allah'a sığınırız. Çünkü nifak kötü bir ameldir. O kişi düşmanlık ettiği zaman haddi aşar. Ama Mü'min kişi böyledir. Mü'min takvalıdır, sinir ve rıza anında da hakkı söyler.

İhtilaf anında gözetilmesi gereken bazı ahlaklar vardır. İhtilaf ettiğimiz zaman kendimizi bu ahlaklara bağlamalıyız ve bunları yapmalıyız.

Birinci edep: Sadece Allah'a bağlı kalmak ve hiçbir görüşe taassup etmemektir. Çünkü asıl maksat, Allah'ın hükmünün ne olduğunu bilmek, onunla amel etmek, Allah'ın rızasını ve ahiret diyarını kazanmaktır. Bu halde ister hüküm benim sevdiğim şey olsun, isterse de sevmediğim şey olsun. Çünkü bazen mahkemenin kararı be-

nim istediğim ve arzuladığım şekilde olmayabilir. Kendimi bu edebe bağlı tutmalıyım. Allah'a bağlı kalmalı ve hiçbir görüşe taassup etmemeliyim. Bu önemli bir meseledir.

İkinci edep: Husumet anında yumuşak konuşmaktır. Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “*Ve insanlara güzel söz söyleyin.*”¹ Burada İmam Kurtubi'nin çok güzel bir sözü vardır. Tefsirinde şöyle der: “İnsanın diğer insanlar ile güzel konuşması ve güler yüzlü olması gerekir. Karşıdaki kişi sünni, bidatçı veya günahkar olsun fark etmez. İki yüzlülük yapmadan bunları yapması gerekir. Ancak karşı taraf ile konuşurken onun mezhebinden razı olduğunu sözleri ile hissettirmeyecek. -Güzel ahlak ile beraber hak üzere sabit olacak.- Çünkü Allah-u Teâlâ Musa ve Harun'a şöyle buyurdu: “*On yumuşak söz söyleyin.*”² -Yani Firavun'a söyleyin. Allah (*subhanehu ve teâlâ*) Musa ve Harun'a, Firavuna karşı yumuşak söz söylemelerini emrediyor.- O sözleri söyleyecek kişi Musa ve Harun'dan daha faziletli değildir. – Yani, aralarında ihtilaf çıkan kişiler Musa ve Harun'dan daha faziletli değildir.- Günahkar kişi de Firavun'dan beter değildir. Bununla beraber Allah onlara Firavun'a karşı yumuşak konuşmalarını emretti.”

Talha bin Amr şöyle der: “Ata'ya şöyle dedim: Senin yanına farklı arzulara sahip insanlar geliyorlar. Ben ise biraz sert biriyim ve onlardan bazılarına sert söz söyleyebilirim. Dedi ki: Öyle yapma! Çünkü Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “*Ve insanlara güzel söz söyleyin.*” Bu da ikinci edepti.

Üçüncü edep: İyi zan beslemek ve sözü en güzel yönde yorumlamaktır. Hak haktır ve batıl da batıldır. Falan kişi yanlış bir şey yapmış olabilir. Ancak belki onun bir mazereti olabilir. Bu önemli bir meseledir. İyi zan yapman sana zara vermeyecektir. Evet, yaptığı şey yanlış ve hatalı olabilir. Ancak belki o böyle anlamadı veya böyle zannetti veya o sözü başka şeyden ötürü söyledi. Hatayı kabul etmekle beraber iyi zan beslemelisin. Hata kabul edilir. Ancak Müslümana karşı iyi zan beslenir.

1. Bakara, 83

2. Taha, 44

Dördüncü edep: İhtilaf çıktığı anda sesleri yükseltmemektir. Bu ahlak nefsi terbiye etmeye muhtaçtır. Yani, ben nefsimi ihtilaf anında sesimi yükseltmemeye alıştırmalıyım. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “*Yürüyüşünde tabii ol. Sesini alçalt.*”¹ Sonrasında da Allah Teâlâ yüksek sesin kötü örneğini zikretmiştir: “*Çünkü seslerin en çirkini, şüphesiz eşeklerin sesidir.*”² Sesi yükseltmek edepten değildir. Hak delilleri ve kuvveti ile bellidir. Bütün meseleler yumuşaklık ve sakinlik ile çözülmelidir. Heyecanlanmaya gerek yoktur. Bunları gücümüz yettiğince yapmalıyız. Tabii ki bu edepler nefisleri terbiye etmeye ihtiyaç duyar. Bir veya iki defa hata edebilirim. Ancak tedaviye ihtiyacım var. Nefsimi bu edelere ne kadar uyduğu hususunda takip etmeliyim.

Beşinci edep: Geçerli olan ve muteber olan ihtilaflarda birbirimizi kabul etmeliyiz. Evet senin görüşün öyle olabilir ve görüşünün delili de olabilir ancak ben bu görüşe muhalifim. Senin görüş açın da muteberdir, batıl diyemem. Çünkü bu ihtilaf geçerli bir ihtilaftır. Bu ihtilaf batıl değildir. Ancak benim zannımca bu görüş senin görüşünden daha faziletlidir. Evet senin görüşünde sahihtir ancak bana göre bu doğrudur. Geçerli ihtilaflarda birbirimizi kabul etmeliyiz. Yusuf es-Sadfi şöyle der: -Bu sözleri iyi dinle!- “Ben Şafii (*rahimehullah*)’tan daha akıllı kimse görmedim. Onunla bir meselede münazara ettik sonra ayrıldık. Sonra onu bir yerde gördüm. Benim elimi tuttu ve dedi ki: Ey Ebu Musa! Bir meselede aynı görüşte olmasak da kardeş olmamız gerekmez mi?” Biz kardeşleriz. Bir veya iki meselede ihtilaf etmemiz buna zarar veremez. Zehebi (*rahimehullah*) şöyle der: “Bu hareket, bu İmam’ın aklına ve fikhını delalet eder. Hala münazaracılar ihtilaf içindedirler.”

Bu beş edebe gücümüz yettiğince uymamız, nefsimizi bunlar üzerinde terbiye etmemiz ve bunlar ile edeplenmemiz gerekir.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’dan bizi itaatine yönlendirmesini ve günahları bizden uzak tutmasını istiyoruz. Âmin.

Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

1. Lokman, 19

2. Lokman 19

CİHADDAN ALIKOYANLAR

Allah Teâlâ yüce kitabında, cihad toprağında olup cihaddan Alıkoyanlardan sakındırmıştır. Allah (*subhanehu ve teâlâ*) beşerden bu kötü sınıf hakkında şöyle buyurmuştur: “*Eğer onlar da sizin içinizde (sefere) çıksalardı, size bozgunculuktan başka bir katkıları olmayacak ve sizi fitneye düşürmek için aranızda koşuşturacaklardı. Aranızda onları dinleyecek kişiler de vardı. Allah, zalimleri hakıyla bilendir.*”¹

İbnu Kesir (*rahimehullah*) tefsirinde der ki: “(Eğer onlar da sizin içinizde (sefere) çıksalardı, size bozgunculuktan başka bir katkıları olmayacak) Çünkü onlar yolda bırakan korkaklardır.”

“size bozgunculuktan başka bir katkıları olmayacak” Yani, fesat başka bir şey katmayacak. Onların mücahidler ile beraber çıkmaları mücahidlerde fesadı çoğaltacaktır. Onlar fesad ehlidirler ve onlar arasında fesad için çalışacaklardır.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurur: “ve sizi fitneye düşürmek için aranızda koşuşturacaklardı.” Yani, aranızda nemime, gıybet ve fitne ile hızlıca dolaşacaklardı.

“ve sizi fitneye düşürmek için aranızda koşuşturacaklardı” İnsanların arasını bozmak, mücahidlerin arasını bozmak, gıybet, nemime ve fitne ile koşuşturacaklardı. Allah’a sığınırız!

Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurur: “Aranızda onları dinleyecek kişiler de vardı.” Mü’minlerden onları dinleyenler olacaktır. İbnu

1. Tevbe, 47

Kesir der ki: “Yani, Onlara itaat eden, onların sözlerini ve konuşmalarını güzel görenler olacaktır. Onların durumlarını bilmedikleri halde onlardan nasihat isteyeceklerdir. Bu da Mü'minler arasında büyük bir şerre ve fesada yol açacaktır.” Beşerden olan bu kötü ve fasid sınıftan dolayı olacaktır.

Şeyh El-Adem der ki: “Cihad sahası bu alıkoyan sınıftan boş olmaz. –Allah’tan bir imtihan- Onlar ki zehirlerini ve pislik akan fikirlerini cihad sahalarında insanları alıkoyar ve özellikle de emir ile altındakiler arasında kötülük ruhunu yayarlar.”

Bu konuda avlanırlar ve zehirlerini yayarlar. Casusların çoğunun da hedefi, Müslümanların arasını ayırmak ve emirler ile ordu arasını kışkırtmaktı.

Dedi ki: “Bunu konuda haberler yayma -böyle yaptılar gibi-, iğrenç kavmiyetçilik ateşini tutuşturmak. . .” Falanın oğlu, falan kabilinden, falan bölgeden ve falan beldeden diye yayıyorlar.

Dedi ki: “. . .İğrenç kavmiyetçilik ateşini tutuşturmak ve bunun üzerinde durarak, sözler yaymak, ayıpları açığa çıkarmak ve her insanın yaptığı hataları yaymak. . .” Bunları toplayıp anlatıyorlar. Allah onları kötü yapsın!

Dedi ki: “. . .Bunları cihada yeni gelenlerin gözlerinde büyütme. . .” Yeni gelen kardeşi karşılayıp hemen, bu kardeş böyle ve falan emirin böyle hataları var, diyorlar. Bu kardeşin yanında gerçekleşecek olan şey nedir? Gözetleme, korkma ve tedirginliktir.

Dedi ki: “. . .Böylelikle onu cihaddan alıkoyarak isterler.” Yeni kardeşe bu haberler ve sözler ile gelince böyle yaparlar.

Dedi ki: “Bunu yapan kimse, insanların en zalimidir. Allah’ın yolundan alıkoyarak en büyük günahlardan biridir. İbnu Hazm (*rahimehullah*) der ki: Küfürden sonra insanları kâfirlere karşı cihaddan alıkoyan ve Müslümanların haremelerini onlara teslim eden kişinin günahından daha büyük günah yoktur.” Allah’ın dinine yardım etmek için gelen mücahidin, bu guruba dikkat etmesi ve cihad düşmanları için yaydıkları bu boş şeylerden uzak durması gerekir.

Dedi ki:-Şuan bu sözler Şeyh El-Adem'in tavsiyesidir.- "Senin için kurulan tuzağa dikkat et! Yolun başında sana atılan şüphelere karşı akıllı ol ve hakkı bil ki onun ashabını da bilesin. İsimler ve onların nefislerdeki yeri seni aldatmasın." Bu çok önemli bir anlayıştır. Cihad sahalarında fasid ve alıkoyan kötü gurup vardır.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)'nın onların şerleri yanında Müslümanlara yetmesini istiyoruz. Âmin.

Allah sizi hayırla mükafatlandırsın. Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

ŞAYIALARI ARAŞTIRMAK
VE KESİNLEŞTİRMEK

Şayiaları araştırmak ve kesinleştirmek! Genel olarak hayatta şayialar ve dedikodular çoktur. Cihad meydanlarında da şayia ve dedikodunun büyük rolü vardır ve bu savaş vesilelerinden biridir. Düşmanlar savaşlarında şayiaları ve dedikoduyu kullanmaktadırlar. Buna karşı muamele nasıl olmalıdır?

Allah (*subhanehu ve teâlâ*) buna iki vesile koymuştur.

Birinci vesile: Malumatları aktarma kurallarıdır. Allah (*subhanehu ve teâlâ*) haberleri aktarmaya kurallar koymuştur. Şayiaları yayan nedir? Dedikoduları yayan nedir? Diller, fertler ve şahıslardır. Allah (*subhanehu ve teâlâ*) buna bir kural koymuştur. Bunlardan biri de Ebu Davud'da geçen Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'in şu sözüdür: “Kişinin: Şöyle iddia ettiler, sözü ne kötü bir vasıttır.” Yani, haberde kesin bilgi sahibi olmadan haber aktarma. Şöyle iddia ettiler veya şöyle olmuş diyorlar deme. “iddia ettiler” Bu vasıta ne kadar da kötüdür. Kişinin başkasından duyup, şöyle iddia ettiler, sözü ne kadar da kötüdür!

O halde birinci kural, malumatları aktarırken kesin bilgiye ulaşmaktır. Bir haberin doğruluğunu kesin bilmiyorsan aktarma. Kesin bilmiyor musun? Malumat hakkında şüpheli misin? İnsanlar yanında yalanların revaç kazanmasına sebep olma. Bu birinci meseledir.

İkinci mesele: Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) dedikoduyu, fayda vermeden çok konuşmayı ve sabitliği kesin olmayan şeyleri konuşmaktan nehyetmiştir. Şöyle denildi veya falan şöyle yaptı, gibi. Sabitliğinden kesin olunamayan haberleri aktarmak, bunların çoğu mekruhtur. Kesin olmayan haberleri aktarmak, aktaran kişiye zarar verecektir.

Müslim'in sahihinde Ebu Hureyre (radiyallahu anhu)'dan rivayet edildiği üzere Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: **“Kişinin duyduğu her şeyi anlatması kendisine yalan olarak yeter.”** Yani, şayet bir insan duyduğu bütün haberleri aktaracak olsa, bu kişinin sözünde ona yetecek kadar yalan vardır. Bu kişi aslen sadıktır. Duyduğu şeyi olduğu gibi anlatır. Ancak yalanlar çoktur.

“Kişinin duyduğu her şeyi anlatması kendisine yalan olarak yeter.” Günümüzde insanların elektronik kaynaklardan, insanlardan veya gazetelerden aktardıkları birçok malumat vardır. Genelde de bu haberlerde yalanlar çoktur. Kişi bu haberleri aktardığı zaman istese de istemese de yalanı aktarmış olacaktır. İnsanın diğer kişiler için bir ses kaydedici aleti veya düdüğü olmaması gerekir. Bu kişi yalan malumatlar kaynağı ile çalıştığını bilmeden onun haber dağıtıcısı olmuş olur. Bundan dolayı Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: **“Kişinin duyduğu her şeyi anlatması kendisine yalan olarak yeter.”** Bu önemli bir meseledir.

İmam Nevevi (rahimehullahu) Müslim şerhinde şöyle der: “Bu konuda gelen hadisler ve eserlerin manası, insanın duyduğu her şeyi aktarmasının yerildiği yönündedir. Kişi normal olarak hem doğru hem yalan şeyler duyar. Duyduğu her şeyi aktardığı zaman, olmamış bir şeyden haber verdiği için yalan söylemiş olur. Hak ehlinin mezhebi, yalanın bir şeyi olduğu şekilden başka bir şekilde aktarması diyerek tarif eder. Bu konuda kasıt önemli değildir. Ancak günah olmasında ise, kasıt olması şarttır. Allah en iyisini bilendir.” Bu İmam Nevevi'nin sözüdür. Bu şayiaları alıkoymak için ilk vesile ve kaynak, haberi alırken ve aktarırken kesinleştirmektir.

İkinci vesile: İşi ehline döndürmektir. Şeyh Abdullah Azzam (rahimehullahu) şöyle der: “Nefsini ıslah et, dilini koru ve kendin ile Rabbinin arasını ıslah et. Hak senin gördüğün şey değildir. Eğer bilmiyorsanız ilim ehline sorun. Savaşlarda da dedikodular çoktur. **“Kendilerine güvenlik (barış) veya korku (savaş) ile ilgili bir haber geldiğinde onu yayarlar.”**¹ Falan neden böyle yapıyor? Falan neden böyle hareket ediyor? “Hâlbuki onu peygambere ve içlerinden yetki sahibi kimselere götürselerdi, elbette bunlardan, onu değerlendirip

1. Nisa, 83

sonuç (hüküm) çıkarabilecek nitelikte olanları onu anlayıp bilirlerdi.” (aynı ayet) Allah (*azze ve celle*) bize savaşta dedikodulara nasıl karşılık göstereceğimiz öğretmiştir. O da, yetkililere dönüp falan kıssanın nasıl olduğunu sormaktır. Sevaplarınızı korumak için kendiniz ile Allah arasını ıslah edin.” Abdullah Azzam (*rahimehullah*)’ın sözü bitti. O halde diğer mesele de, işi ehline döndürmek ve haberdan kesin bilgi almaktır.

Dedikoduların zararları, safları bölme ve göğüsleri doldurmadır. Düşmanların da en çok istediği bunun ordu ile komutan arasında olmasıdır. Bu bilinen ve cephelerde görünen şeylerdir. Bunun hakkında çok konuşmaya gerek yoktur.

Şeyh el-Adem şöyle der: “Cihada ve mücahidlere en büyük zarar veren şey, komutanları yıkmak ve emirler ile altındakiler arasında derin bir çukur açmak maksadıyla cihada çıkmış kişilerin ve özellikle de emirlerin ırzlarına yönelik söylenen batıl sözlerdir. Böylelikle nefislerde kin ve nefret birikiyor ve şerri hiç kimsenin kurtulamayacağı kadar büyüyor. Şüphesiz bunun cihad eden guruba verdiği zarar kötüdür. Her mücahid, cihad emirlerinin duyumunu kötüleştirmek ve ırzlarına ulaşmak isteyen bu topluluktan sakınsın ve tedbirini alsın. İster bu çirkin ameli işleyenler safın içinden olsun isterse de dışından olsun, fark etmez.” Dışardan düşmanlar olduğu gibi içerden de düşmanlar olabilir. İnsanlardan nefsi, aklı ve dini zayıf olan bazıları farkında olmadan düşmanın sözlerini dinleyip onun projesine uyabilirler. Düşüncesi zayıf olan biri bu haberleri dinler ve içinde bulunan büyük zararları bilmeden bu haberi yayar.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’dan bizi nefislerimizin şerrinden korumasını istiyoruz. Âmin.

Hamd, alemlerin rabbine mahsustur. Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

HAK EHLİNİN İMTİHAN
EDİLMESİNİN ZORUNLUĞU

Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurmuştur: “Yoksa siz, sizden öncekilerin başına gelenler, sizin de başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Peygamber ve onunla beraber Mü'minler, 'Allah'ın yardımı ne zaman?’ diyecek kadar darlığa ve zorluğa uğramışlar ve sarsılmışlardı. İyi bilin ki, Allah'ın yardımı pek yakındır.”¹ İnsan dünya hayatında olduğu sürece sürekli dert içindedir. Allah (*subhanehu ve teâlâ*) dünyayı imtihan, deneme ve dert dünyası olarak yaratmıştır. Kendisinde dertlerin olmayacağı bir vakit gelmeyecektir. Artık rahatladık ve bitti Elhamdulillah, diyeceğiniz bir vakit gelmeyecektir. Kul Rabbi ile karşılaşınca ve cennete girinceye kadar sürekli imtihan, deneme, dert ve sıkıntılar olacaktır. Cennete girdiği zaman ise, imtihan, deneme ve dert bitecektir ve o kişi nimetler diyarında olacaktır.

Dünya hayatından faydalanmak isteyen kişi, dünya hayatını karşılık hayatı kılmış olur. Ancak bu dünya karşılık değil, imtihan dünyasıdır. Muhammed (*sallallahu aleyhi ve sellem*) mahlukatın en şerefli ve Rasûllerin en faziletlisidir. Allah (*subhanehu ve teâlâ*) Ona vahiy indirmiştir. Ona önce gizli sonra da açık davet etmesini emretmiştir. O kâfirlerden eziyete, inada ve engellemeye maruz kalmıştır. Sonra içindeki zorluklar ile hicret kendisine emredilmiş sonra devlet kurmak ve cihad etmek emredilmiştir. Ta ki Allah (*subhanehu ve teâlâ*) onun için Refiki Ala'ya gitmesini yazıncaya kadar. Sürekli Yahudiler ve münafıklara karşı bir savaş ve dert içindeydi.

Rasûl (*sallallahu aleyhi ve sellem*) Refiki Ala'ya gittikten sonra da sahabeler (*Allah onlardan razı olsun*) yeni bir savaş merhalesine başladılar. Mür-

1. Bakara, 214

tetlere karşı savaş! Tamam Rahatladık! Sonra Pers ve Rumlara karşı savaş başladı. Böylelikle imtihan, dert ve fitneler kul kıyamet günü rabbine kavuşuncaya kadar devam edecektir. Bu Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’nın insana yazdığı bir sünnettir. Çünkü Allah (*subhanehu ve teâlâ*) bu dünyayı imtihan ve denemek için yaratmıştır. Hiçbir gün: Şu sıkıntılar da bitti ve rahatladık elhamdülillah, diyemeyeceksin. Bu savaşı bitirdik ve rahatladık elhamdülillah, diyemeyeceksin. Kul sadece cennette rahatlayacaktır. Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurur: “*Yoksa siz; Allah, içinizden cihad edenleri (sınayıp) ayırt etmeden ve yine sabredenleri (sınayıp) ayırt etmeden cennete gireceğinizi mi sandınız?*”¹ Cennetin yolu, cihad ve sabırdır. Sen cihad etmeden ve sabretmeden cennete gireceğini mi zannediyorsun?

Yine Allah (*subhanehu ve teâlâ*) şöyle buyurur: “*Andolsun ki sizi biraz korku ve açlıkla, bir de mallar, canlar ve ürünlerden eksilterek deneriz. Sabredenleri müjdele.*”² Allah (*tebareke ve teâlâ*) ile karşılaşınca dek hak üzere sebat eden ve Allah’ın emrine yapışan sabırlılar müjde vardır.

Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in de dediği gibi, imtihan kulun dinine göredir: “İnsanlar içinde en ağır imtihana çekilenler Peygamberlerdir. Sonra sırasıyla (rütbeleri) onları takip edenler, sonra onları takip edenlerdir. Kişi dinine göre müptela kılınır (imtihana çekilir) Eğer dininde salabetli ise imtihanı (göreceği bela ve musibet) ağır olur. Eğer dininde gevşek ise o oranda imtihan edilir. . .” İnsanlar dinlerine göre imtihan edilirler. Eğer dininde sağlam ise, imtihanı da şiddetli olur.

Şeytan (Şeytan çok tehlikelidir.) bazılarına gelir ve şöyle vesvese verir: Şayet senin dinin sağlam olursa, imtihanların da şiddetli olur. O halde dinini zayıf bırak ki şiddetli imtihandan zalim olasın. Bu şeytani pis bir vesvesedir. Der ki: İnsanın dini sağlam olunca, imtihanı da şiddetli olur. Ben ise ağır imtihana dayanamam. Nefsimi ve ibadetlerimi zayıflatacağım. Çünkü ben küçük ve zayıf imtihan istiyorum. Bu şeytani bir vesvesedir ve yanlış bir düşüncedir. İmtihan kişinin dinine göredir.

1. Ali İmran, 142

2. Bakara, 155

Kişinin yanında imtihana karşı ne kadar sebat ve sabır varsa o kadar imtihan edilir. Yani, Allah (*subhanehu ve teâlâ*) kulunu gücünden fazlası ile imtihan etmez. Bilakis onu imanına eş olan belalar ile imtihan eder. Kişinin yanında olan iman, yakın, tevekkül ve sabra göre imtihan gelir ve bunu aşmaz. Kul güç yetiremediği şeyler ile imtihan olunup kıyamet günü: Ey Rabbim! Beni güç yetiremediğim şeyle imtihan ettin, demez. İmtihan dine göredir. İnsanın dini ne kadar güçlü olsa ve bu imtihan imanı zayıf olan kişiye ne kadar da zor gelse de, bu kişinin yanında ona galip gelecek ve sabit kılacak şey vardır. Peki, nedir o? Sağlam imandır. “Falan çok büyük imtihan ile karşı kaşıya. Şayet ben olsan sabredemezdim.” Evet, ancak onun yanında bu imtihanı geçen ve galip gelen iman, yakın ve Allah’a karşı sadakat vardır.

Burada Şeyh Abdullah el-Adem şöyle der: “Allah yolunda mücahid olan kişi, küçük ve büyük her şeyde ecrini Allah’tan beklemeyi nefesine alıştırmaması gerekir.” Burada neye dikkat çekiyor? Küçük ve büyük her şeyde ecri Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’dan beklemeye dikkat çekiyor. Her amelinde Allah yolunda olduğunu, Allah’ın rızası içinde olduğunu ve ecrini Allah’tan beklediğini gözetecek. (Şeyh) Şöyle der: “Böylelikle ecir ve sevap kendisinden kaçmasın. Cihad hayır kapılarından büyük bir kapı ve sevapları kapma yerlerinden bir yerdir. Ecri Allah’tan beklemek, bu yolda gelen bütün acıları, sıkıntıları ve imtihanları sahibinden hafifletir. Bunu düşünmek şüphesiz mutluluğu getirir, maneviyatı yükseltir ve nefsi sevindirir.”

Allah’tan bize faziletinden vermesini istiyoruz. Muhakkak ki, O dilediği şeye kadirdir.

Hamd, alemlerin rabbi olan Allah’a mahsustur. Allah sizi hayırla mükafatlandırсын.

İNSANLARA ANLAYACAĞI
KADARIYLA KONUŞUN

İnsanlar anlayış ve idrak etmelerinden farklıdırlar. Bu ayıp değil bilakis bir özelliktir. İnsanların akılları ve idrak yollarında farklı olmaları, Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’nın Adem oğluna yerleştirdiği bir özelliktir. Her insanın kendisine özel düşünme üslubu; fitri, nefsi ve akli hazırlıkları vardır. Böylelikle anlama kapasiteleri ve davranış şekilleri farklılaşır.

Tabi ki de bunların hepsinin kanunu, Allah’ın şeriatı, kitabı ve Rasûlü (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in sünnetidir. Ancak, tasavvurlar, bilgileri kabul etmek ve akılda bu kabulün şekilleri ise farklıdır. Her bir insan başka insanlar ile iletişim kurmaktadır. Bu iletişim selim bir şekilde gerçekleşebilmesi için Nebimiz (*sallallahu aleyhi ve sellem*) bizi, insanlara karşı akılları ve anlama şekillerine göre konuşmaya irşat etmiştir. Bu yücelme babından değildir. Ben daha yüceyim ve büyüğüm. İnsanlara alt kısım miktarınca konuşurum. Hayır! Bilakis bunu yapmanın sebebi, akılların, toplumun ve yetişmenin çeşitliliğini gözetmektir. İnsanların malumatları kabul etmesi; toplum, fehim, idrak, tabiat ve akıllara göre gerçekleşir.

Buhari (*rahimehullah*) Sahihinde şöyle bir bâb açmıştır: “Bazı insanların anlayışının sınırlı olmasından anlamayıp daha kötü şeye düşme korkusundan dolayı güzel şeyi anlatmayı terk etme babı!” Sonra Aişe (*radiyallahu anha*)’nın hadisini getirdi. Allah Rasûlü (*sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: “Ey Aişe! Eğer senin kavminin zamanı küfre –küfür bölümünü İbnu Zübeyr söyledi- yakın olmasaydı, Kabe’yi yıkardım ve insanların girecekleri ve çıkacakları iki kapı yapardım.” Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) bu davranışında insanların akıllarını gözetti ve insanların halini gözeterek müstehap olan bazı şeyleri terk etti.

Buhari (*rahimehullahu*) aynı manada bir bab daha açmıştır. “Bazı kişilerin anlamama korkusundan dolayı ilmi bazı kavimlere has kılma babı!” Sonra da Ali (*radiyallahu anhu*)’nun sözünü zikretti: “İnsanlara anlayacakları kadarıyla konuşun. Siz, o insanların Allah ve Rasûlünü yalanlamasını ister misiniz?”

Bunun bir benzerini de Müslim Sahihinde Abdullah İbnu Mesud’dan şöyle rivayet etmiştir: -Birinci söz Ali Bin Ebu Talip’e ikincisi ise Abdullah bin Mesud’a aittir.- “Sen bir kavme akıllarının idrak edemeyeceği bir şeyi anlattığın zaman, bu onlardan bazısı için bir fitne olur.”

Maksat şudur: İnsan neyi ne zaman ve hangi üslup ile konuşacağını bilmelidir.

Benim yanımda insanlara ulaştırmak istediğim bazı bilgiler vardır.

Bunun için münasip lafızları seçmeliyim.

Bunun için münasip vakit seçmeliyim.

Kimin ile konuştuğumu gözetmeliyim. Şayet bunları gözetmezsem bu konuşma fitne olacaktır.

Bana göre hak olan bu sözü yanlış anlayacak ve bana karşı kötü zanda bulunacaktır. Veya benim emrettiğim şeyi istemediğim şekilde ve kabul edilemeyecek bir şekilde uygulayacaktır. Veya ona göre şok edici bu bilgiler hakkında aklında şüphe kalacaktır. İnsanlar ile iletişim kurarken ve onlara öğretirken insanların akıllarını ve idraklarını gözetmek çok önemli bir meseledir.

Burada Şeyh Abdullah el-Adem der ki: “Binaen aleyhi; Akılların anlayacağı, fehimlerin kapsayacağı ve kalplerinin bağlanacağı şekilde insanlar ile konuşmak şeran talep edilen bir şeydir. Bundan şüphe yoktur. Bazı ilim ehli insanların anlamayacağı kadar konuşmanın; fitneye düşmeleri, sözün istenmediği yere indirgenmesi ve taşınmayacağı yere taşınması korkusundan dolayı haram olduğunu söylemişlerdir. –Bunlar haram olan şeylerdendir. Bazı âlimler, insanların akıl edemediği ve dolayısıyla fitneye düştükleri şeyleri anlatmanın haram olduğu fetvasını vermişlerdir.-”

Hanbeli âlimlerinden İbnu Akil (*rahimehullah*) der ki: “İşitenin kaldıramayacağı ilmi vermek, onu fitneye düşürme ihtimalinden dolayı haramdır.”

İbnul Cevzi (*rahimehullah*) -İbnu Kayyim değil bilakis Ebul Ferac İbnul Cevzi- der ki: “Avamın aklının kaldıramayacağı şeyi anlatmak gerekmez.”

İbnu Akil: haramdır, dedi ve İbnul Cevzi ise: gerekmez, dedi. Yani, terk edilmesi evladır.

Maksat, bilgiyi ulaştırmaktır. İnsanlara hitap etmekte konuşanın değil de işiten kimsenin hali gözetilmelidir. Bazen konuşan kişinin yanında önemli gördüğü ve insanlara ulaştırması gereken önemli bilgiler olabilir. Evet, önemli ve insanlara ulaşması lazımdır. Ancak üslup nasıl olacak, vakit ne zaman olacak ve bunu insanlara ulaştırmak için hangi lafızlar kullanılacak?

Ben insanların fitneye düşmesini değil de hidayetlerini istiyorum. İnsanlara bu bilgiyi ortaya koyup hidayete erişmelerini istiyorum. Yoksa insanlara bu bilgiyi verip onları fitneye düşürmeyi istemiyorum. Kulun bu meseleyi gözetmesi gerekir. Bu da şeriattandır.

Peki, bu nasıl olacak?

Bu ilim ehli ile istişare ederek gerçekleşecektir. Bazen yanımda ilim olabilir ancak tecrübem ve bilgim olmayabilir. Âlimin yanında ise bu tecrübe senelerdir bu tür hallere daldığından ötürü vardır. Onlar ile istişare ederiz. Bunu söyleyeyim mi? Âlim sana: Hayır, bunu söylemen için münasip vakit şuan değildir veya bunu şu şekilde anlat veya falan topluluğa hitap et, diyebilir. İlim ve tecrübe sahibi kişiler ile istişare etmesi gerekir. İstişarede de büyük hayır ve fayda vardır.

Allah (*subhanehu ve teâlâ*)’dan bizi itaatine yöneltmesini ve günahları bizden uzak tutmasını istiyoruz. Âmin.

Hamd, alemlerin rabbi olan Allah’a mahsustur. Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

DİN NASİHATTİR!

Din nasihattir. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdu ki: “*Din nasihattir. Dedi ki: Kimin için? Dedi ki: Allah, kitabı, Rasûlü, Müslümanların imamları ve avamı içindir.*” Hadis, Müslim’in sahihinde Temim Ed-Dâri’den (radiyallahu anhu) gelmektedir.

Din nasihattir. Nasihat ise, sevgi ve rahmettir. Sen bir kişiye nasihat edersen, bu onun için iyiliği istemenin ve rahmetli olmanın bir delilidir. Genel olarak da nasihat, ya bir iyiliğe işaret etmek veya bir kötülükten sakındırmaktır. Bu genel olarak “İyiliği emretme ve kötülükten alı koyma” kısmına girer. Ancak bu daha özeldir. Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdu ki: “Din nasihattir. Allah, kitabı, Rasûlü, Müslümanların imamları ve avamı içindir.”

İyiliği emretmek ve Kötülükten alıkoymak; Allah’ın kitabı ve Allah’ın Rasûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) için olmaz. İşte burada nasihat vardır.

İlim Ehlinin dediği gibi, Allah’ın kitabına nasihat; Onu öğrenmek, öğretmek, anlamak, hadlerini uygulamak ve amel etmek ile gerçekleşir.

Allah’ın kitabına nasihat; Onu okuyarak ve tabi olarak gerçekleşir. Allah (tebareke ve teâlâ)’nın kitabına uyarak.

Allah Rasûlü (sallallahu aleyhi ve sellem)’e nasihat; Onu yücelterek, sünnetini yücelterek, Ona uyarak, tabi olarak, emirlerini yerine getirerek ve kendisine irşad ettiği şeye tabi olarak gerçekleşir.

Nasihat Allah'a, Allah'ın kitabına, Allah'ın Rasûlüne ve Müslümanların imamlarıdır. El-Adem der ki: “(Emirlere nasihat) Allah'ın onlara yüklediği emanette onlara yardımcı olarak, günah emretmesi dışında ona itaat ederek, gaflete düştüğünde uyararak, hata anında hatalarını örtterek, onların üzerinde sözleri toplayarak, onlardan nefret eden kalpleri onlara çevirerek ve onları zulümden en güzel şekilde geri çevirerek olur.”

Şer'i emir sahibine nasihat edilmesi gerekir. Ona nasihat etmek ise, onu hakka irşad edip gûnahtan alı koymak ile gerçekleşir. O ne kadar Şeriat ile hükmetse de, masum değildir. Bazen hatalara düşebilir. Bundan dolayı irşad ve açıklamaya ihtiyaç duyar. Âlimlerin (*rahimemullah*) İslam sultanlarına karşı tutumları bellidir. Ümeyye oğulları ve Abbas oğullarının halifelerine karşı (âlimlerin) tutumunun nasıl olduğu bellidir. İyiliği emreder, Allah için emreder ve imamlarına güzel üslup ile nasihat ederlerdi. Bu nasihat bazen sert ve bazen de yumuşak olur. Yine bu bazen açıktan ve bazen de gizliden olur.

Müslümanlara nasihat; onları ahiretleri ve dünyalarındaki maslahatlara irşad ederek gerçekleşir. Genel olarak Müslümanlara nasihat; din ve dünya işlerinde onlara fayda verecek şeyler ile din ve dünyada onlara zarar verecek şeyleri açıklamaktır.

Nasihat için bazı edepler zikredilmiştir. Bu edeplerden bazıları;

Birinci: Allah (*tebareke ve teâlâ*) için ihlaslı olmak! Bu nasihatın Allah (*tebarake ve teâlâ*) katında makbul olması gerekir. Müslümanlara, Müslüman bir kardeşime veya Müslüman bir cemaate yönelteğim nasihat ile Allah'a yakınlaşmayı istemem gerekir. Bu ameli Allah'a yakınlaştırması için istiyorum. Bu amel beni Allah'a yakın kılsın. Nasihatte ihlas gereklidir. Bu amelinde; Allah (*tebareke ve teâlâ*)'nın sevabını, rızasını ve ahiret diyarını arzulamasıdır.

İkinci olarak; Kardeşine nasihat etmeyi gizli olarak yapmasıdır. Bu faydalı bir nasihattir. İyiliği emretme ve kötülükten alıkoymanın gizli veya açık olması, kendisine nasihat edilen kişinin haline bağlıdır. Bazen açıkça söylemek gerekir. Ancak genel olan, nasihatın gizli olmasıdır ve asıl olanı da budur.

Üçüncü; Nasihat ederken yumuşak olmaktır. Sözlerde ve konuşmalarda asıl olan budur. Nasihat genel olarak, yumuşak ve şefkat ile olmalıdır. Bazı vakitler hariç aslen sert olmamalıdır. Nasihatte standart olan ve sürekli olan kaide, nasihatın gizli ve yumuşak olmasıdır. Çünkü ben nasihat edilen kişinin hayrını istiyorum. Ben ona karşı rahmetliyim, hidayetini istiyorum ve onu içine düşeceği tehlikeden kurtarmak istiyorum. Dedi ki: “Nasihatın, kabul edilmesi ve olumlu olması şart değildir.” Ben nasihat ettim. O zaman dinlemesi gerekir. Hayır!

İmam İbnu Hazm (*rahimehullah*) der ki: Senden kabul edilmesi şartı üzere nasihat etme. Şayet sen bunları geçersen, eğer bu yönleri geride bırakırsan, sen nasihatçı değil zalim; din ve kardeşlik hakkını eda eden değil kendisine itaat edilmesini isteyen biri olursun.” Diyor ki; Sen şuan insanların sana itaat etmesini ve kendi nefsinin emir olmasını istiyorsun. Hakikatte ise sen bir nasihatçisin. Sen onlara nasihat ettin. Onlar üzerinde emir değilsin.

Dedi ki: “Bu aklın ve doğruluğun hükmü değildir. Bilakis bu emirin altındaki kişileri ve efendinin kölesi ile arasındaki hükmüdür.” Emir altındaki kişilere emreder ve itaat edilir. Efendi kölesine emreder ve köle itaat eder. Ancak sen arkadaşların ve kardeşlerin ile berabersin. Onlara nasihat yumuşak ve şefkatli olmalıdır.

Dedi ki: Nasihat edeplerinden biri de, “Nasihat ettiği şeyi, sırlarını ve bunun hakkında şeriatın hükmünü bilmesi gerekir.”

Bu da gerçekten çok önemlidir. Çünkü bazen bir kişi doğru zannettiği şeyi nasihat eder. Ancak bu şey sünnetin ve Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in yoluna terstir. Başlangıç olarak nasihat ettiği şeyi bilmesi gerekir. Benim nasihat etmek istediğim bu şeyin dinde mekanı nedir? Bu vacip midir yoksa müstehap mıdır? Bilmediğim halde onlara mekruh olan bir şeyi nasihat edebilirim. Bilmediğim halde İcma’nın tersini emredebilirim. Nasihat ettiğim şeyin şeri hükmünü bilmeliyim.

Şeyh-ul İslam İbnu Teymiyye Fetava’sında der ki: “Vacip olan davet gibi vacipleri yerine getirmek hadiste de geldiği gibi yerine getirilmesi gereken şartlara ihtiyaç duyar. İyiliği emreden ve kötülükten

alıkoayan kişinin; emrettiği şeyde fakih olması ve alıkoyduğu şeyde fakih olması, emrettiği şeyde yumuşak olması ve alıkoyduğu şeyde yumuşak olması ve emrettiği şeyde hoşgörülü ve alıkoyduğu şeyde hoşgörülü olması gerekir. Emretmeden önce iyiliğin iyi ve kötülüğün kötü olarak bilinmesi için bilgi gereklidir. Emrederken istediğini elde etmede yolların en yakınını tutmak için yumuşak olmalıdır. Emrettikten sonra da emrettiği ve alıkoyduğu şeylerden gelen eziyetlere sabretmek için hoşgörülü olmalıdır. Genel olarak bu şeylerde kişiye eziyet gelir.” Sözleri bitti. *(rahimehullah)*

Bu sözden maksat, ilim, hoşgörü, rahmet ve yumuşaklıktır. Bu İbnu Teymiyye *(rahimehullah)*’ın sözünün özetidir.

Süfyan bin Uyeyne *(rahimehullah)* der ki: Ömer bin Hattap *(radiyallahu anhu)* dedi ki: “Bana insanlardan en sevimli olanı, hatalarımı söyleyendir.”

Meymun Bin Mihrân der ki: Bana Ömer bin Abdulaziz *(radiyallahu anhu)* dedi ki: “Benim kötü gördüğüm şeyleri yüzüme söyle. Muhakkak ki, kişi kardeşinin yüzüne kötü gördüğü şeyi söylemedikçe kardeşine nasihat etmiş olmaz.”

Sahabe *(radiyallahu anhum)* ve tabiin kendilerine nasihat eden ve şerhlerden uzaklaşmaları için nefislerinin ayıplarını kendilerine gösterenleri severlerdi. Günümüzde kendisine nasihat eden kişileri kendisine düşman gibi gören kimseler gibi değillerdi. O düşman değildir. Nasihat eden dosttur. Nasihat eden rahmetlidir. Nasihat eden yumuşaktır.

Bu nasihatte gözetilmesi gereken önemli bir meseledir.

Allah *(subhanehu ve teâlâ)*’dan bizi itaatine yöneltmesini ve günahları bizden uzak tutmasını istiyoruz. Muhakkak ki, O her şeye kadirdir.

Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

www. **ilimvecihad** .net

Yol Gösteren Bir Kitap ve
Ona Yardım Eden Bir Kılıç İledir!

Medya ↗ Mektebe ↗ Yazılar ↗ Soru-Fetva ↗ Nasihat ↗ Genel Dersler ↗ Medrese Dersleri